

Digitales Brandenburg

hosted by **Universitätsbibliothek Potsdam**

Sefer matsref ha-'avodah

Segalovits, Dov Ber ben Shalom ha-Leyi

Kenigsberg, 618 [1857/1858]

תודיסחה יכרד לכ לע רקי חוכיוו

[urn:nbn:de:kobv:517-vlib-11884](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:kobv:517-vlib-11884)

מזקיני תוכן הענינים דע שלא זכיתי לקבל מאזי מורי החסיד מו"ה
 יצחק כי זימי חורפי יגעתי בחלמוד ובפולוי חריפתא ולא זדיני תפילה
 וחבל על דאזדין כו' גם הסיוור של אזי מורי ז"ל גשרף זשריפה צעו"ה
 עכ"ל. וכן הרמ"א כתב נוסח אשכנז במנחה הואיל וכתוב בו באור
 פניך כו'. הרי שנמוגו כל יושבי הארץ שיסדו מנוסח אשכנזי ולא מאלו
 כל אנשי חיל ידיהם צדהמ"ד להצין ולהורות טעמי סידור התפילה
 ופרטי הדיקדוקים ואין לנו על מי להשען כ"א על האר"י ז"ל שכל דבריו
 דברי קבלה מפי אליהו ז"ל. וכן כל מנהגים שנדפסו בש"ע של האר"י
 ז"ל שלא נמצא מזה צפוסקים מזה עלינו לקיימם כי גם המ"א הביא
 מנהגים מכוונת האר"י ז"ל:

וער דבר הסדר שציל פסח ששאלת ממני. מה אומר ומה אדבר.
 וכבר נהגו כל ישראל כמנהג האר"י ז"ל. ונחקבלה דעתו.
 ואיך נחוש לדעת א' מן האחרונים נגד דעת האר"י ז"ל הקדושה
 והמקובלת. ואין רצוני לדבר סרה נגד דעת הגאון. וכאשר נדבר פא"פ
 אי"ה אגלה לך הכל:
 כ"ד אהובו בחמת ובתמים הדוש"ת יוסף מנעמרוז:

וויכוח יקר על כל דרפי החסידות:

יוסף ה' עליך ברכה ושלוש מן השמים ויוסף דעת ותבונה וחיים. חביבי הרב
 המופלג בתורה ויראת ה' מו"ה יוסף נ"י:

גיה"ק הגיעני בתשובתו הרמתה. וקראתי בקריאה של חיבה יתירה
 נודעת לו ממני מראש ומקדם משוכה וראיתי את האור הגנוז
 בו והאיר אל עבר פני צפנים מסבירות ומאירות, ומאלתי את שאהבה
 נפשי והחפץ בהכדקו. להכדיק את הכדיק. ודעת שפתיו צרור מילולו
 ע"כ שמת עיני אליהם ושניתי ושלשתי. המה הרהיבוני גם שמחוני.
 נפשי השיבו ודעתי הרחיבו. דעת נוטה לה'. לסתור ולבנות בשמים
 עליותיו. ומה שגיתי הצין לי. ואני עמדתי משחומם. כשעה חדא.
 ורעיוני הצבילוני על המראה הגדול הזה צלי גבול. די רוח יתירא
 השתכחתי צי' שנתגלה לו שערי אורה בתום' מרובה על העיקר. שהכיר
 באשר הי' באמנה אחי. ודנתי בעממי. שמאל באר מים חיים
 ושתה נחלים. ולא ידעתי מקומו. והתכמה מאין תמצא. ומה נמרצו
 דברי יושר ואמרי שלום ואמת:

והנה לשלום מר לי מר ונוחם יסתר מעיני לגבר אשר דרכו נסתרה
 לא אוכל לצוא עד תכונתו לכלכל דברי רבינו במשפט. ולא

מצרף העבודה

זכיתי לשאול את פיו . כי מנחתי אור חשך באהלי . ודברי רבינו אינם
מיושבים על כי קודם פעירתו סר מעליו כחו ופניתי את לבי לסוס
לדרך פעמי ולבוא למעלתו בעצמי אליו ולדבר אמת אתו מקרב איש
ולב עמוק . וחברו עלי כל בית אבי ועבדו אותי . וסבותי אני את לבי
לדעת ולתור לבקש איש אשר רוח בו לדבר אתו ולחקור ולדרוש מה
דבר נמנח בו ומנחתי דאתח לידי איש אחד וכוונתי אל לבי בכשרות
וסי' אל הרב שלהם באמדור . וקראתי אותו ובקשתי ממנו לדבר אתי
על אודות דרכיו הנפלאים ממני ואל יכחד ממני דבר והשיב לי איך
רצוני צוויכות כי כל הדברים יגיעים לא נכנסו באזניך שהוא היפוך
ההרגל שלך . והשנתי לו שהוסבם אל לבי לעזוב ההרגל בהסכמת השכל.
ואמר אם באמת ובתמים אתה רוצה לא למנע טוב ממך . אך באמת
נאות שלא השאלני מפי השמועה שרובם שקר . גם לא ממנהג פרטי
אנשים שאין אחריותם עלי ולא השיב רק על הכלל . ואמרתי טוב הדבר
אני מתרצה בזה . ואמר אם באמת רצונך צוויכות להתרחק מן ההעדר
ולתקרב אל השלימות צריך אתה לשמור גדרי הוויכות והם ד' דברים
שהתנה החכם צוויכות . הא' . לעזוב השנאה כי האהבה היא הסתר
המוחין הגלויים ועל כל פשעים תכסה אהבה . והסיפוך מזה השנאה
מעוות העין ומתעה את השכל ובדבר הזה נפלו כמה אנשים . הב' .
להסיר כעס מלבך כי מכה הכעס נראה שרוצה להחזיק דבריו בכח
וציר החזקה . והוא סר מדרך האמת . הג' . אל תבקש גדולה וסתנשאות
לעצמך כי הסתנשאות סותר דברי צעל ריבו אף שאין האמת אתו .
הד' . הנצחון כי מחמת הנצחון אינו נמשך אחר האמת כי תמיד רוצה
לנצח . ואם תקבל עליך שלא לפרוץ מד' גדריס הנ"ל אזי אדע כי לא
אבוש . ואמרתי דצריך הם דברי חכמה ושכל . אך שגם אתה תשמור
עצמך בהגדריס הנ"ל . והשיב אני לא באתי בגבולך להקשות עליך .
ולבי הולך צמישור בלא נטי' . לכן איני חשוד בהגדריס הנ"ל . אבל
אתה באת בגבולי לנאת לקראתי בחזק יד . וכבר חלק לבך ונעשה
רושם של פירוד וע"ז נופל כל הדברים כי לבך אנסך . ואמרתי אתה
תדין א"ע לזכות ואותי לחוב ואני אדון את שנינו לזכות כי כל הד'
דברים אינם רק כאשר אחד בא' יגשו להתווכח . שכאשר ינצח את
חבירו יהיה מנוצח בהחלט והוא יסי' בטח . לכן כל אחד מתאמץ בכל
כחו לסתור את דברי חבירו והוא חשוד על ד' הדברים הנ"ל . ולא רי'
אחנו שאנו באים להתווכח על הכלל שגם אם ינצחוני איני מנוצח בהר'
אל הכלל כי יאמרו הדיוט שצנו נצח ולא יועיל לו כלום . לכן לא אהגיד
לפרוץ על הד' דברים . והשיב יפה אמרת . ואם פיד ולבך שוים אני
מוכן להשיב על דצריך . ונתרצה לדבר אתי דרך ויכות ולהשיב על כל
שאלות ודברתי אתו ושמעה אזני דברים המתקבלים שומרים מחליים
קשים

קשים . ומצריחים נגעי אנשים . ומקנת דבריו לא נתקבלו אליו אל לא
רחקתים . כי אין דעתי נוחה לקבל הדברים מפני שהם חדשים עלי
וחובה עלי לחקור עד אמצא מקום לכל דבריו בהסכמת השכל לכן אניעיה
למע"ל דברי הויכוח בדברים המרוחקי' אליו ונא יעמידני על האמת
ויסוף ידו שנית לדבר דברי החסידות שלו אם עלי קו האמת והביאור
על כל נעלם :

(והגני מסדר הדברים על דרך שאלה ותשובה) :

שאלה סיבת נסיעתך להרב אדמו"ר . מה ראית על ככה יותר
משאר אנשים :

אמר החסיד . הנה ידוע שהצריחים אינם מבקשים רפואה . גם
מי שהוא חולה ונטרף דעתו ואינו מרגיש בחליו . מתחזק
לומר שהוא צריך אולם . ולא עוד אלא שמזיק למי שרוצה לרפאותו . אל
מי שהוא חולה ומרגיש בכאב שלו הוא מחפש אחר רופא כמא' רז"ל
מאן דכאיב לי' כאיבא חזיל לבי אסי' . וכתב הרמז"ס שחולי הנפש הוא
כחולי הגוף וכך יש בנפש אדם שנפשיהם חולה ומתאווים ואוהבי' דיעות
רעות ושונאים דרך הטוב ומתעללים ללכת בה עכ"ל . לכן אני הגבר
ראיתי בעניי וידעתי בצרות נפשי ועשיתי חשבון עם נפשי ושקלתי מדותי
ומצאתים נוטים מדרך ה' אמרתי לא אתן שינה לעיני עד אמצא מזור
ותרופה . ושמעתי שיש רופא מומחה באמדור וגסעתי לאדמו"ר חולי
הנ"ל או שהם צריחי' בכל מדותם . או שהם חסירי הדעת ואינם
מרגישים חסרונם :

ואמרתי צדקו דברך עפ"י דברי הרמז"ס . ואם אתה מכיר חליך
הגיד לי אם מצאת מזור לחליך בנסיעתך לאדמו"ר :

אמר החסיד . ראיתי שהוא חלאת ארוך ולא ניתן להתרפאות בזמן
מועט . כי הכרתי כי כל מדותי מעורבים וצריך זמן רב לצררם
ולזככם . אך קבלתי תועלת למועט החלאת שלא יתקלקל יותר לבוא
לידי סכנה ח"ו כי נתוודע לי סיבת גרם החלאת . ונהמנע הסיבה
ימנע המסובב :

שאלה אמרתי הנה ממטיל משלים אתה והדברים צריכים ביאור
איך הגיע לך התועלת בזמן קצר . ספר לי כל המעוררות :

אמר החסיד . תחילת כ"ה . הנה צאהי לשם . והלכתי למנין של הרב
ושמעתי תפילות בקולי קולות כקולות מים אדירים ומשברים
לכ האדם השומעים וסמר מפחד בשרם מקול חוצב להבות אש אשר לא
שמעתי . ונצבר לבי וניחמתי והכרתי שכל התפילות שלי הו' מנות
אנשים מלומדה רק מהשפה ולחון בקרירות . ואחר התפילה הלכתי
לחדר

לחדר הרב וראיתי שהוא הדור ואיום פחדו ויראתו כמלאכים לבד .
ונתעכבתי עד שבת ק' וראיתי הנהגתו נקדושה וטהרה ומושג שולחנו
עד להפליא . ואמרתי לא הוגד לי החני . וקבלתי תועלת גדול . ראיתי
אור וגשאר הרשימו חקוק על לוח לבי . וצבואי לביתי וצעת התפילה
עלה בזכרוני הנפלאות והדיבורים של הרב אשר שמעתי . חס לבי
צקרבי להתפלל בהתפעלות . וכאשר נתיישן אלני חזרתי עוד להרב :

אמרת עדיין לא הודעתני סיבת גרם החלאת שנתוודע לך עד
שאתה צטוח שלא יתקלקל עוד . שהלא אמרת שנתיישן
אלך והשינה א' מס' במיתה ואפשר לישן שנת עולם :

אמר החסיד . נתוודע לי סיבת החרדה שנופל על האדם ששינתו
ערבה לו ואין מקיץ . כי שאלתי עצות להרב בנפשי על מדותי
הרעים כאשר ידע איגש בנפשו . והשיב שעדיין לא הגדת לי את כל
נגעי לבך שהוא המקור לכל רע . ואמרתי לדוני חי נפשי שלא כיחדתי
מאדוני דבר . והשיב שאיך מרגיש בעלמך . ואמרתי מה זה ועמ"ל
איני מכיר . והשיב זהו הגדלות אחת היא חס ורשע מכלה כמאמ' רז"ל
אין אני והוא יכולים לדור . וע"כ מאחך הרעות האלה . שכל מדות
הרעות מסתעפים ממנה שלא יכיר חסרונו לעולם . ויתברך בלבו לאמור
שהוא חס וישר פעלו ולא ישמע לקול מלחשי' וישחר בטעות לעולם
ונקראים האובדים בארץ אשר ר"ל כשמעשו מאושרים בעיניו הוא
נאזד לעולם שלא יחפוץ לתקן . ואמרתי אמת הדבר שאין אני מרגיש
בענמי שום גדלות והתנשאות ואני שפל בעיני כי ידעתי את נגעי לבבי
וזמה התנשא . וזמה יבחן הדבר שאכיר את זאת בנפשי והשיב שבריאחות
הוא צטבע להתנשא על כל הברואים כמ"ש ורדו בדגת הים כו' וכן אכחנו
רואים בחוש בתינוק שאף שאין בו דעת טבעו להתנשאות ולרדות במקל
לכל . וכשנתגדל שכלו נתגדל מדותיו להתנשאות בלבו על כנ"א . וזה
הטעם שאינו מכיר ומרגיש בנפשו ההתנשאות מפני שהוטבע בזה מעת
יצירתו כמו שאדם אינו מרגיש אור העולם לפי שגור באור והוטבע בו
וחו חיותו וכן הדגים אינם מרגישים המים . ולא יכול האדם להכיר
ההתנשאות שבלבו כ"א מנד היפוכו המנגדו והיינו כשמלעיגים ממנו
ומזים אותו ירע לזבו ואינו יכול לסבול . זהו הודאה שמתנו הוא
היפוך השפלות . והמשל בזה אדם שכולד על הר גבוה ולא ירד מעולם
ממנה ונדמה לו שעומד בארץ מישור ולא האמין שהוא עומד במקום
גבוה מכל האדם עד שהתחיל לירד מן ההר וראה גדול העמק אז הכיר
שהוא בהר גבוה . כן הדבר הזה ממש שאין האדם מכיר התנשאות לזבו
מחמת טבע יצירתו ונדמה לו שעומד במישור . כ"א מנד ירידה יכיר
זאת כנ"ל . וקבלתי הדברים רק בשכל אבל לא בחוש . ואח"כ כשחזרתי

מאדמו"ר

מאדמו"ר לעירי והייתי ללעג ולשחוק לכל רואי ושמעתי חירופים וגידופים הטיב חרה לי עד מות וראיתי דברי הרב בחוש ואמרתי צריך שצחר צהם וצדצריהם הנאמרים צאמת :

אמרתי לו יהי' כדצריך לא היית צריך לנסוע לאדמו"ר . הצרי חין צמחנינו חס רופא חין צה . הלא ספרי רפואות הנפש מצויים צמחנינו צעל ח"ה ור"ח ושל"ה שנותנים מזור לחולי הנפש כמו שהעריכו למעניהם צמדות הענוה וגנות התנשאות . גם להשיג התפעלות צתפילה צם' חו"ה צשער הצחינה וצדצרי הרמז"ס ושל"ה הצבונות מהילוך הגלגלים וכמה מיני דצרים המציאים לידי התפעלות ומה יוסיף על דצריהם :

אמר החסיד הנה ידוע שמכה העולה צאיצרים החינונים על גצ היר וצרבל . חין צריך לצקש מומחה לרפאותה שהרצה צקיאים צדצר חבל מיחוש פנימי שאינו ידוע והוא צדקי דקות צח' מהגידים זה צריך לצקש רופא מומחה צברא רצה צהכרת החלאת שיכול לסמוך עליו כי מי שחין מכיין צהקילקול לא יועילו הרפואות ואדרצה יזיקו . וכן צחולי הנפש מי שמכתו נראה מצחיץ מעצירות שצידו יכול לקבל תשובתו מספרים . חבל החולאת צפנימית המדות צריך צקי להצחיץ צכל אדם צפרטיות תערובות הרע צצמדות , שהרי צנ"ח חלוקי' זמ"ז צמדות טבעים ולטוב ולרע לפי הרצנות ד' יסודות שבו . שמי שצבר חללו יסוד האש צהרצבה יהי' נוטה להתנשאות . ואם צבר חללו יסוד המים טבעו למשוך אחר התענונים כמבואר צדצרי הרח"ו . המדות רעות נמשכו מהרע צצד"י שצחאדם וכן להיפוך מדות שנמשך מהטוב צצד"י כי נפש הטבעית שצישראל כליל מטוב ורע ע"ש . לכן מתערובות טו"ר של המדות כשצריך לרפאותם ולצדרם חין אחד דומה לחצירו . כי מי שטבעו מהיסודות להיות נוטה אחר גסות לא יכיר הגסות שלו שהטבע מסתירו . וכן צעשיית הטוב לא יכיר מה שמחזיק טובה לעצמו ולנפשו צעשיות המצות . והרע שצשאר מדותיו שאינם טבעים כ"כ לא יטעה עצמו ויכיר חסרונו . וחצירו שטבעו נוטה מיסוד העפר לעצבות וקמחנות ולא לגסות מכיר הגסות ולא יכיר הסתרה שלו להקל נפשו צנתינת הצדקה וגמ"ח וימלא התירים ולא ידע כי צרע הוא . וצריך לצקש מומחה שיכיר קילקול הפנימי' צרע צצמדותיו כאשר קרה לי שלא הכרתי ולא האמנתי על המיחוש שלי עד שצחתי אל הרב ונתן לי אות ומופת ע"ז כנ"ל . כי הצדיקי' שמואסים צרע והפכו מדותם לשמש צטהרה הם יכולי' להכיר אל האדם קלקול מדותם גם צדקות חבל מה שרואה צספרי' גנות מדות הרעים לא יועילו ועדיין הטעות צמקומה עומדת שלא יכיר הרע . וגם הוא יגנה המדה הרעה וכחש צה לומר חין צי . ומה שיראה גנות המדות צחו"ה שער הצחינה וצר"ח יאמר חין

לבד .
ולחנו
יחיתי
פילה
לצי
הרב :
ד עד
תיישן
שינתו
ודותי
כל
חדתי
עמ"ז
רז"ל
מדות
אמור
עולם
הוא
רגיש
לצבי
יאות
נחנו
מקל
זה
מעט
ע צו
הכיר
ממנו
הוא
גולם
קום
הכיר
לצו
יכיר
רתי

מצרף העבודה

כי גם מה שאמרת להשיג התפעלות מהספרים מי שלא ראה התפעלות
אמיתית לא ישיג מהותה וידמה לו התפעלות של שקר שהוא טוב כמו
מי שלא ראה כסף טהור מעולם לא יבחין הסיג שבכסף. ומלבד זה
בראית פני הנדיק יש להרגיש בנפש שפע יראת ה'. וכאשר אמר בראשית
חכמה (שער הקדושה פ"ח) אבל זהסתכל אדם בפני רבו מזה היא
ותיקון לעינים כי ע"י ההסתכלות ההיא מקנה בנפשו הארת הגשמה
הטהורה המתראה בפניו וצפרט הקבלת פניו בשבת וברגל והקבלת
פני כל חכם הוא תיקון לעינים. עכ"ל. וכן אורו עיני נפשי. ועבודתי
לה' גברה עלי אחרי ראותי פניו :

שארתי כהי שדברך האחרונים טובים מאד. אבל על דברך הראשונים
יש להשיב הלא יש רפואה כללית שא"ל לרפואות
אחרים והוא התורה כמא"ר ז"ל חש בראשו יעסוק בתו'. ואמרו צדק
ומנחה אינם מתכפרים אבל מתכפרים בתורה והיא מגינה ומגלת שלא
יבוא לידי חטא וכשאדם עוסק בתורה כל היום א"ל ללמוד ספרי מוסר
כלל כאשר שמעתי מרבינו שפ"א בקשו מוננו שיגיד דברי מוסר והשיב
דרך שחוק אין מכיס לתינוק אלא בשביל שילך לבית הספר אבל אחר
שילך א"ל להכותו. כן כל ספרי מוסר מוכיחים על לימוד התורה והלומד
כל היום א"ל למוסר כלל. [אמר המס' בן שמעתי מפי ר' סעדי' תלמידו]:

אמר החסיד. עדותיך נאמנו מאוד. אבל תמהתי שהפריז על המדה
שקלומד שלא לשמה שלא יטרח לס' מוסר לשבר לבו אשר יזר
לב האדם רע מנעוריו שהרי אמרו ז"ל שלא יהא אדם קורא בתו'
ומצעט בו' הרי שאחר הלימוד אפשר שיתנהג צמידות שאינם הגונים.
גם אמרו וסי' אמונת עתך כו' ס' זרעים כו' ואעפי"כ יראת ה' היא
אזנרו כו'. משל להעלה כור של חטים כו' אי איכא קו חומטין כו'
ואפי' התורה שלמד אינו עולה למעלה כמ"ש בזוהר דאורייתא בלא דחילו
ורחימו לא פרחא לעילא וכשאר למטה וד"ל. וע"ז נא' מה יתרון לאדם
בכל עמלו שיעמול תחת השמש אפי' עמילא דאורייתא אי עבד בגין
יקרא בו'. וז"ש אשרי מי שבא לכאן ותלמודו בירו ר"ל שלא נשאר למטה
בעוה"ז כו'. ותו' שלא לשמה אינו מגין מן החטא כמ"ש באזה"ח (פ'
בחוקותי). ולכן לא הגין על דואג ואחיתופל תורהם להגילס מן החטא
כי מי שפוגם בנפשו אין אור חלקי שורה במקום פגום. ונריך להמשיך
אור חלקי ע"י תשובה דוקא תחילה כמארו"ל גדולה תשובה שמביאה
רפואה לעולם. כמו בחולי הגוף כשיחלקל בדם הוא הנפש באיזה
אבר אין רוח החיים הולך במקום ההוא ונריך לרפאותו ע"י סממנים
להסיר הקילקול ואח"כ במאכלי' קלים להמשיך חיות. כן כשיש פגם
בנפש אין אור חלקי שורה במקום פגם כ"א ע"י תשובה אבל ע"י תורה
לא יתוקן הנפש כי אין אור חלקי שורה בתורתו ולכן התו' נקראת לחם
כמ"ש

כמ"ש לכו לחמו כו' ונקראת ותורתו בתוך מעי כמו הלחם שסועד את
 הלש שחם אינו אוכל יחלוש שהמזון מחבר הנפש עם הגוף אבל אינו משיב
 את הנפש לחולה ואדרבה מזיק לו המאכל בן התורה מחזקת כח הנשמה
 שחם אינו לומד גם שיש לו יראה והאזהרה אין כח נשמתו להאיר כמו
 האוכל פירות מתוקים אם אינו אוכל לחם הוא חלוש כי לחם לבב
 אנוש יסעד דוקא בן בתורה מחזקת כח הנשמה אבל אינה משיב את
 הנפש מה שכבר נפגם. ואדרבה לא זכה נעשה סם המות. ומ"ש חש
 בראשו יעסוק בתורה היינו אם הוא חלש ואין כח נשמתו ואינו נופל
 למטה להיות חולה אז התורה מחזקת כחו. ועתה מי הוא זה אשר
 ערב לבו לאמור חף אני מפשע טהרתי מעשי ולא יצטרך לדברי מוסר לרכך
 לבבו שיכניע ושיתחרט על מעשיו. ומשארז"ל אבל מתכפר בד"ת שלכאורה
 סותר את הג"ל. שהתורה ענימה מכפרת. דע שקבלתי מרבותי שלשון
 כפרה שנו' דדרז"ל כמו תשובה תולה ויו"כ מכפר וכן מ"ש ונרצה לו
 לכפר עליו אין זה כפרת נפשו אלא לכפר לפני ה' להיות נחת רוח לה'
 מתורתו ועבודתו כמו קרבן עולה שהוא דורן ומתנה אחר מחילת העון
 שיתרצה לו לראות פניו כן התורה אחר תשובה מכפרת להיות מרוצה
 כקודם החטא שהקב"ה יושב ושונה כנגדו:

ואמרתי כמה קשה עלי לקבל דבריך שמדת במדה גדולה באיסור
 מוסיף לאסור הלימוד שלא לשמה מדברי הזוהר מה שחכמי
 התלמוד התירו בכ"מ. ואמרו חר"י ח"ר לעולם ילמוד אדם אפי' שלא
 לשמה שמתוך כו' והקשו בתוס' מה דאיתא הלומד של"ש נוח לו שלא
 נברא ותי' דההם מיירי שלומד לקינטיר והכא מיירי כדי שיכבדוהו.
 הרי שהתי' התוס' בשלומד שיבי' רב וזה רוב הלימוד של בג"א צילדותם
 ואח"כ מהוך שלא לשמה צל לשמה אבל כשיאסור ע"ע הלימוד של"ש לא
 יתחיל ללמוד כלל ולא יבוא לעולם ללמוד לשמה כאשר שמעתי מגדול ח'
 שאמר שזהו ממדות היצר לאסור* לימוד
 שלא לשמה ומצות אנשים מלומדה ויחמיר
 ע"ע למצוא עין בלימודו למנוע מללמוד. וכן
 בעשיות המצוה וחפילה מחמיר ג"כ לעשות
 הכנה גדולה עד שיעבור זמן התפי' כאשר
 שמעתי שא' אמר לחצירו הגיע זמן ת"מ
 והשיב נראה אם יאלו הכוכבי' שנשתכח ממנו זמן מנחה. וכשעושה
 מצוה שלא בזמנה גם שהיה' בזמנה הריזה כאוכל מל' בזמנה בסוכות
 או כוטל לולב בזמנה צפסח:

אמר החסיד. מה שאמרת שהוספתי לאסור עפ"י הזוהר תורה בלא דחילו
 ורחימו לא פרחא לעילא ונשארתי תחת השמש. כי דחילו ורחימו
 נקרא גרפין להעלות התורה והעבודה למעלה ובלא גרפין ח"א לעלות
 התורה

הג"ה אמר המסדר כן ראיתי
 בספרו של הרב הגאון
 מו"ה חיים ואלאזיכער שאריך
 בפיתוי היצר להקטיר ליסוד
 שלא לשמה:

עלות
 כמו
 זה
 אשית
 היא
 שמה
 קבלת
 תורתו
 אשוני'
 וראות
 בזבח
 שלא
 מוסר
 השיב
 אחר
 ללמוד
 ידו]:
 המדה
 יצר
 בתו'
 יים.
 היא
 כו'
 דחילו
 לאדם
 בגין
 למטה
 (פ'
 החטא
 המשיך
 וצויה
 באיזה
 ומנים
 פגם
 תורה
 לחם

מצרף העבודה

התור' והעבודה הסורים אבל אינם תחת הם"א שאין הלימוד הוא רע גמור
 כמו לקינטור לכן כשלומד אח"כ לשמה דדו"ר מעלה ע"י גדפין או אף מה
 שלמד כבר שהי' תחת השמש. וע"ז אמר לעולם ילמוד אדם אפי' שלא
 לשם שמים כי ירח ממנו נדח בגלגול זה או בגלגול אחר ואז יעלה גם
 לימוד שהי' תחת השמש. אבל כשלומד לקנטר שהוא רע גמור ואז
 אותיות התורה שלמד מאוסרים ציד הם"א שהוא החיות של האותיות
 הם ת"י וא"א להעלותן כ"א ע"י חשיבה להעלותן החילה ולהוציאן
 ממאסר הם"א ואח"כ להעלותן ע"י לימוד לשמה. ומ"ש וזה הרוב
 שלומדים צילדותם הוא שיהיו למודים זהו אמת. ואין לנו מדברים
 צילדים שעדיין אין בהם דעת להכיר מנות עסק התורה ודי להם להיות
 סור מרע והלימוד בשביל שיהיו לומדים שידעו הדינים על צורים כי לא
 ע"ה חסיד וגם שכוונתו להפאר צלימודו אין צו איסור לפי שכלו כמו
 שקטן בתחילת לימודו נותנים לו אגוזים ולומד בשביל אגוזים וכשיגדל
 יותר נותנים לו דברים חשיבים כמ"ש הרמב"ם בזה ע"כ בימי ילדותו
 לומד כדי שיהי' רב. אבל כשהגיע לדעת שלימה להבין עסק התורה
 ובעל חורה צריך לעזוב כל הנאות עצמו וילמוד שלא ע"מ לקבל פרס.
 ומ"ש שהוא פיתוי היצר. ערצא ערצא צריך. שגם זה אפשר שיהי'
 פיתוי היצר להקל עליו וללמוד שלא לשמה לעשות מנות אנשים מלומדה
 צלי הכנה. ומרגילו בזה עד שנעשה טבע אצלו. ולא יכיר לעולם
 חסרונו. כי איננו חסר לנפשו מאומה. כי מה שאדם מייגע מוחו
 בכוונה בעשיית המצוה ולומד ומקבל ע"ע עול מנות זהו עיקר העול
 שהוא יגיעת המוח. אבל צלי כוונה אין זה עול אלא טבעית והרגל
 שצוה מתרצה גם היצה"ר. אבל המייגע עצמו היפוך טבעו נקרא
 אהכפיי' ס"א. ואף אם ימעט ע"ז בלימוד טיב מעט בכוונה כו'. ומה
 שאמר שעיזרים זמן המצוה כמו ששמע תמה אני אם נתקבל אצלו זה
 לאמת שזה לא ימצא כ"א בתינוק שנשבה בין הנכרים שאין לו אפי'
 ידיעת בית רבו :

שארתי ואמרתי דצריך טובים ונכוחים ושומע אין לך אצל הלומדים
 שמחזיקי' טיבותא לנפשם אחר לומדם ומלאים כל טוב ואינם
 מרגישים חסרונם שאמרת. וצוודאי הנוסע לרב ומקבל ענות נפשו
 לברר תורתו ועבודתו מכל סיג ולא להטעות את עצמו צוודאי אשרי
 חלקו. אבל שאלתי הלא כמה אנשים שנסעו לקרב ולא רחיתי בהם
 שום שנוי לטוב רק התנשאות על צנ"א ולהעזי על אנשים טובים מהם :
אמר החסיד. לא מחכמה שאלת זאת. שהרי ארז"ל ע"פ אדם אחד
 מאלף מצאתי כו' כי אלף צנ"א נכנסין לבית הם' ויוצאין בעלי
 מקרא ובעלי משנה וא' בעל תלמוד הרי אפי' צדנר נגלה יוצא א' מאף מרבו
 בקבלה טובה כראוי כ"ש צדברים המוסרים ללב שקשה יותר לקבל השלימות
 לשנות

לשנו
 מועט
 לא
 כ"א
 ועוד
 אפשר
 והטעם
 תמיד
 ושמע
 אופו
 מאכז
 שציד
 אותו
 הרי
 לידב
 לישי
 לישי
 מעיז
 אב
 מוטל
 מרבי
 אשר
 וחסר
 מווח
 הוסר
 על
 עמה
 מכת
 מצוה
 עמם
 וגם
 להס
 רצה
 אל
 הגדו

לשנות את ההרגל שהוטבעה בו לא כש"כ שהמקבלים צני טוב הם
 מועטים. אך בכל זאת מעט תועלת מקבל כל אחד. ומה שאמרת
 לא ראיתי. לא ראיתי אינו ראוי. כי הנסחרות שכלב אינם גלויים לז"א
 כ"א להשי"ת ולא סגני שלא קיבל איזה מדה טובה כמו צדקה ושא"ד.
 ועוד ומי קלה צעיניו מלות התדבקות בת"ח שארז"ל ולדבקה בו וכי
 אפשר לדבקה אלא הדבק בת"ח ומהגה אותו מנכנסיו מעה"כ בו.
 והטעם כי ת"ח נקרא מי שיש בחי' חכמה שהוא הציטול לחלקות ודבוק
 תמיד בצורה. ולכן מי שדבוק בו יכול להמשיכו עמו בהתקשרותו למעלה.
 ושמעתי משל ע"ז לאנ"ח ההולכים למלחמה וחלה א' מהם אין מניחים
 אותו שם אלא נושאין אותו על כתפיהם עמהם אצל החולים שמתאווים
 מאכלים מרים ורעים יניחו אותו למטה בן האיש הירא וחרד מעוונות
 שבידו ויתדבק לת"ח המה יורוכו וירפאו חולי נפשו וישאו אותו להגזיבו
 אותו ע"י הירבור השונה משא"כ מי שהוא לתאוה יבקש נפרד מת"ח
 הרי הוא מת בחייו ומניחי' אותו למטה. לכן בכמה מקומות הזהירו
 לידבק בת"ח ולהתאבק צעפר רגליהם וכש"כ המספיקים כ"ז דומה
 לישכר וזבולון כו' שארז"ל שמת זבולון נזאתך כו' שהקדים זבולון
 לישכר. וזוהר כא' שנקרא תמכין דאורייתא שמפליג בשכרן. ומ"ש שנעשו
 מעיזין שמעתי שיחת חולין של ת"ח שהיגר נקרא מלך זקן וכסיל ולהעזי
 לזקן כזה צריך חניפה גדולה:

אמרת

דצריך נעימים ובהשכל מהקבלים כלב השומע אצל עוד
 שאלה אחת השאל למעכ"ת אשר היא צעיני כמו קורה
 גוטל צרוחב הדרך החדש שלכם. כי הנה ידוע ומפורסם בכל ישראל
 מרזינו הגאון הגדול האמיתי רשכ"ה כבוד ק"ש מו"ה אלי' מוילנא
 אשר השגתו נבגלה ונסתר הי' כא' מגדולי הקדמונים וגדול פרישותו
 וחסידותו ידוע ומפורסם לכל. וצפרט השנחים שביאר עליו הגאון ר"ח
 מוואלאזין בהקדמה צסד"ג ושיבת אותו כא' מהתנאים ובוודאי לא
 הוסיף ח"ו ר"ח הנ"ל דבור א' צדרך גוזמא. ומפיו הק' שמענו צפירוש
 על הכת שלכם שהם כמו כת של ש"ג י"ש וגם צפירוש אסר להתחתן
 עמהם ואסר לעיין בצפריהם כמו בצפרי מינים ר"ל. וצעיני ראיתי
 מכתב מכמה גאוני ארץ וצראשם חתם א"ע הגאון הנ"ל ובהמכתב
 מצואר שהקליפה של הכת נמשך מדור הפלגה וחרמו' גדולות להתחתן
 עמם. וגם יינס ופיתם איסור גמור וצפרט שחיטתן הוא שחיטת מין.
 וגם לא רצה הגאון החסיד להסתכל בפנים של א' מהכת. כי אסור
 להסתכל בפני א"ר. ופ"א צא א' מרבותיכם לווינא להתווכח עמו ולא
 רצה להכניס אותו צמתינתו כי עם מין ישראל אסור להתווכח כמ"ש
 אל תען כסיל כו'. ואמר הדברים האמיתים האלה לא על רבותיכם
 הגדולים תלונתי ח"ו כי לא גופלים המה ממנו. כי גם המה גאוני

עולם

ג גמור
 אף מה
 י' שלא
 לה גס
 ר ואז
 זותיות
 הוניהן
 הרוב
 דברים
 להיות
 כי לא
 ו כמו
 בשיגדל
 ילדותו
 התורה
 פרס.
 שיהי'
 לומדה
 לעולם
 ג מוחו
 העול
 והרגל
 נקרא
 ומה
 לו זה
 ו אפי'
 ומדים
 ואינם
 נפשו
 אשרי
 בהם
 מהם:
 ש אחד
 זן בעלי
 ק מרבו
 שלימות

מצרף העבודה

עולם וקדושי ארץ. ומה גם כי מחלוקת כזה ראינו בזמן קרוב מקודם
המחלוקת שהי' בין הגאון ר"י מפראג עם בדומה לו הגאון ר"י עמדין
ז"ל. והגאון רבי יעקב הכ"ל חשב לר' יונתן ז"ל לא' מכת ש"צ ר"ל
ואעפ"כ כל ישראל יעידון ויגידון ששניהם היו גד"ג מפורסמי' כך אינו
מסרהר ח"ו על רבותיכם הגדולי' רק תלונתי על אנשים כערכך איך
מלאו לך להכניס את ראשך בין ההרים הגדולי' הרמים האלה להכריע
בניהם עם מי הדין. הלא טוב טוב לך לילך בדרך הכבושה לנו
מאבותינו ואף אם יהי' האמת כגדולי הכת ודרכם ישר ומוכרחים אנו
לילך דוק' בדרך החדש. אעפ"כ אין עלינו אשמה ליום הדין כי אנו נחשבי'
זזה כמו אנוסים כי לנפשותינו אנו יריאים פן נשחית את דרכינו מחמת
האזהרות הנוראות מרבינו הגאון הכ"ל. כי אפשר שהדין עמו לכן שב ואל
תעסה עדיף בוודאי. אבל אם יהי' ח"ו הדין עם רבינו הגאון הכ"ל
בוודאי יהי' עונם גדול מנשוא כי יהיו נחשבים זזה מזידים גמורים כי
מי הכריחם לילך בגדולות ובנפלאות מהם. ואם תאמרו שהשגתם שאין
כאן שום ספק שהדין עם רבותיכם זה הוא בוודאי שעות גדול איך
יכולים אנו אזובי קיר בשכלנו העכור והחשך להכריע בין הרים גדולים
ובענינים הרמים העומדים צדומו של עולם. אחר הדברים האמיתים
האלה בקשתי מידידי שיסבור לי השאלה בדברים פשוטים המתישבים על
הלב כי אין לי חלק בנסתרות:

אמר החסיד. הנני לשמור פקודיך שלא לילך עמך בזו השאלה
בנסתרות. אין מהצורך לשאלה כזו אף הנגלות כי מיני' ובי'
שדי צו' נגרא. כי בדברי עמך מצוהר היטיב התירוץ על כל התמי'
הנשגות בעיניך. הנה מה שאמרת הם צעיני כמו קורה מוטל בו'.
אני אומר טול קורה מצין עינך שלא להסתכל עלינו בעינא ציטא ותרחה
שכל דברייך הם רק להכריח אותנו:

נחזור לדברייך. גם אני יודע מדעת הגאון האמיתי הכ"ל מכל
וכל וח"ו שיעלה על דעתי להיות מכריע נגד דבריו
הקדושים. אך ידידי אתה נאמת היית מהקרונים אצלו ומהראוי שלא
תמר דבריו אפילו כחוט השערה. לכן אמור מי היתיר לך להתווכח
עמי כי בדברי עמך מצוהר שהגאון הכ"ל אשר להתווכח עמו מדינא
דגמרא. ואתה אזובי קיר איך מלאה לך להכריע בין הרים גדולים.
גם מה שאמרת שהגאון הכ"ל אשר את בנותינו ואת פיתינו ואת
יינינו. זה אמת צרור הוא. גם אני ראיתי את המכתב מהחרמות
עם ח"י הגאון הכ"ל ועוד כמה רבנים גדולי ארץ. ידידי ידידי טול
קורה מצין עיניך וקשיט עמך כי מי היתיר לך בנותינו כי ידוע
ומפורסם לכל שכל גדולי כת המנגדים משדכים עם בנותינו. ואף
משפחת הגאון הכ"ל. הגד נא ידידי מי היתיר לך לאכול משחיטותינו

כי כל כת מנגדים אוכלים משחיטותינו. גם השוחטים שלכם מתאמצים
 בכל מיני התאמצות שייהיה הסכין שלהם מלוטש דווקא. גם ראיתי א'
 מהרצנים הגדולים שהי' צעיר אשר עם יש שוחטים מהכת מנגדים ורק
 אחד מהחסידים ולא אכל הרב הג"ל בשום אופן רק משחיטה שלנו. הי'
 נפשי אם לא כזה ראיתי. לכן אחר הדברים האמיתיים החלה מי שיש
 לו מוח בקדקדו יבין הדבר לאשורו שאתם המכריעים. ואתם מראים
 בפירוש שבענין הזה אין אתם חוששים לדברי הגאון כלל וכלל ולמה
 חרדת עלינו החרדה הזאת :

ג מה שאמרת לא על רבותיכם תלונותי כ"א על האנשים צערך כי
 מחלוקת כזה היה כבר בין הגאון ר"י כו'. תמיה נשגבה צעיני
 איך עה עיניו מראות דברי עצמו כי תלונותיו עלי איך הוא שאני יכול
 להעזי להכריע בדבר גדול כזה וצדיעות גדולי חקקי לז. יגיד לי מי
 הוא שיכול להכריע בין הרים גדולים כמו בין הגאון האמיתי ר' יונתן
 ובין הגאון הגדול ר"י עמדין כי לפי דעת הגאון ר' יעקב עמדין הג"ל
 שהגאון ר"י הוא ח"י נכת ש"ג י"ג ואם כדבריו הוא איסור גמור הוא
 לעיין בספרי הגאון ר"י הג"ל כי עפ"י דת"ס שכתב מין אף שהיא תורה
 שלימה כמו שנתנה למשה מפי הגבורה אעפ"י כ"י שרף. מנר שכת הפועל
 שיש בהנפעל הוא מזיק ונחשק לאור הנשמה כידוע ומזוהר בספרי
 יראים. וכש"כ אם יפי' מספרי המינים דברי השכלתם. צוודאי יזיק
 יותר ויותר להנפש. וידוע שהספר אורים ותומים של הגאון ר"י מאיר
 לנו כשמש בזהרים. גם ספר יערות דבש מאיר כוכבים בשפת
 הדרשנים. הגד לא ידדי מי הוא שיעז להכריע בין הענקים הרמים
 כי באמת לא דבר נקל הוא לרחות דברי הגאון ר"י הג"ל. וצפרע
 שידוע לכל באי עולם שמחלוקות היא לש"ש צוודאי כי ידוע שאחר
 הסתלקות הצדיק הגאון ר"י הג"ל הלך הגאון ר"י הג"ל אחר מטתו
 ללוותו וזכה זכיה רבה עליו ואמר איש גדול כזה המוכתר בכל מיני
 מעלות ימות בלא תשובה. לכן ידדי למה הקשית לשאלו איך אנו יכולים
 להכריע בין הגאון הג"ל ובין רבותינו למה לא יקשה לו ע"ע איך הכריע
 הוא בין הגאון ר"י ובין הגאון ר"י עמדין. אבל באמת אין מקום
 להשאלה לא עלינו ולא עליו כי אין זה נקרא הכרעה. כי האמת מנר
 עצמו הוא המכריע בדבר שהחוש מעיד. כמו אם יפי' חכם אחד המוסכם
 צפי כל לחכם גדול ויחקור בשכלו בחקירות חקות שהשמש הוא ע"ס
 חשך וזרחיות ברורות הנה כל באי עולם ילעגו לו כי החוש אי אפשר
 להכחיש. ואף אם לא יכלו לסתור דבריו מנר רוב חכמתו אעפ"י כ"י
 צעיני הצריות כאיש משוגע ממראה עיניו ולא יקרא זה בשם הכרע
 כלל. כן בכל החזיון הזה הוא ממש המחלוקה הג"ל. כי אף שידוע
 לכל ומפורסם שהגאון ר"י היה גדול בנגלה ובנסתר והי' צדיק גדול

וחכם

קודם
 עמדין
 ר"ל
 איני
 איך
 הכריע
 זה לנו
 אנו
 חשבי
 מחמת
 צוואל
 הג"ל
 כי
 שאין
 איך
 גדולים
 יתים
 יס על
 שאלה
 י ובי
 התמי
 כו'
 תראה
 מכל
 דבריו
 י שלא
 תוכח
 מדינה
 ולים
 ואת
 זרמות
 די טול
 ידוע
 ואף
 צותינו

מצרף העבודה

וחכם בכל החכמות אעפ"כ לא שייך לזה שום הכרע ע"ד שהחוש מעיד
 כי כולם יעידון ויגידון גודל חסידות ופרישות של הגאון ר"י הג"ל
 מנעוריו עד עת לקח אותו חלקים . והרביץ תורה צדקים זה חמישים
 שנה . ותורתו צנגלה ונסתר מאיר כשמש צהרים לכל . וכמו שא"ל
 לומר על השמש שהיא עצם חשוך כי הוא נגד החוש כן א"ל להוציא דבס
 ח"ו על האיש חלקים הג"ל . ואל יתמה למה עשה לנו חלקים כזה
 להכניס בלב הגאון רי"ע דעת נכזזה כזה . באמת החקר אלוה תמצא
 וגם יכול להיות כמ"ש כל המחלה אשר שמתי וכו' כי אני ה' רופאיך .
 ופי' כי אני ה' רופאיך מכבר קודם המחלה . כן הוא המחלוקת
 הג"ל הוא רפואה למכותינו כי ה' סוקר בסקירה אחת עזר הווה ועתיד
 וגלוי לפניו שנעת התגלות האור נח וזהיר הצעש"ט והרצ הקדוש מ
 דוצער ממעזעריטש יהי' נגדס הגאון האמיתי הג"ל ויכול להיות סתירה
 ח"ו להתגלות תורתם ועבודתם מנד שאחינו צ"י יראו מגשת פנימה אל
 הנפש מחמת האזהרות הגאון הג"ל כי באמת לא דבר נקל הוא לדחות
 דבריו לכן הקדים את המחלוקת הג"ל בכדי שכל בני עולם יראו את
 המראה הגדולה הזה שאף הגאון ר' יעקב הג"ל היה מפורסם בחסידות
 וצפרישות וכו' אעפ"כ כולם יעידון שאין בדבריו ממש ח"ו נגד האור
 הזהיר ר"י הג"ל והוא ממש מזור למכותינו . שאל יפחדו אחינו צ"י לגשת
 פנימה אל הקודש . וכשיגישו פנימה יראו אור נח וזהיר אשר הוא נגד
 החוש להחשיב אותו בעצם חשוך ח"ו . ואף עם יהי' גדול כמשה לא
 יכול להכחיש החוש הוא מנד שהוא מושלל מהשכלה רק הוא דבר חוש
 לכן אף הכת המנגדים שדברי הגאון החסיד הוא אצלם ממש כדברי
 משה . אעפ"כ לא שמו מקום לדבריו כלל לזה הענין כנראה בחוש
 מהאיסור של צנותיהם ופיתם ויינס ושחיתותם שלא תפסו דבריו כלל
ובפרט אספר לך מה שראיתי וזה הכריח אותי ליסע לרבותינו
 הקדושים כי קודם נסיעתי הייתי יושב ולומד בשנת
 החכמוני וולאזין אצל הגאון האמיתי ר' חיים וידוע לכל שהי' תלמידי
 מובהק של הגאון הג"ל ואני הייתי ממקורציו וראיתי גודל פחדו ויראת
 בזכרו שמו הקדוש של רבו הגאון מוילנא בי ממש פניו היה לפיד אש בזכרו
 ואעפ"כ צענין האזהרות של הגאון הג"ל על הכת שלנו ראיתי בחוש שלא נת
 מקו' לדבריו כלל וכלל כי בדברי שאלתך מצואר שהגאון הג"ל לא רצה להסתכל
 בפני א' מהכת וגם לא רצה להתווכח אתם מנד שהם נחשבים צעיני
 כמינים ח"ו . וגם הזהיר באזהרות נוראות שלא לעיין בספריהם
 הם ספרי מינים ח"ו . ואני ראיתי צעיני שיושבים כמה חסידים
 בהשיבה שלו . וגם קירצ אותם בכל מיני התקרבות . ואם היה עדיין
 רבו הגאון צחיים חיותו צוודאי הי' מחרים אותו ע"ז . וגם ראיתי
 כמה נוסעים מהכת דחסידים דרך וולאזין עיכבם רומ חיים הגאון
 הג"ל

הנ"ל עד שנת. וסבתו אלנו בכבוד גדול. ופעם א' צא החסיד הרב ר' ישראל יפה מדפים דק"ק קאפוסט ועיכז אותו עד שנת ושנת אלנו בכבוד גדול כא' מהרצנים הגדולים ובתוך הסעודה הפניר אותו שיאמר לו מהני מיני מעלייתי ששמע מרבו הקדוש דלארי ודרש לפניו והוטב בעיניו מאוד. כגד נא יידי מי הוא המכריע אם אנחנו אנשים השפלים או תלמידו מובהק הגאון הגדול ר"ח אשר זכחו יש להכריע. ועוד אחת ראיתי יותר על כולנה כי זנו יחידו הנחמד לו הרב מ' יצחק יש"ת"י כל הספרים מרבותינו מרייסין וגם כל הדרושים הנכתבים והוא לומד אותם ומעיין בהם בעומק הדעת וזכר שנת צעת שהוא דורש לפני השיבה מעין הפ' דרכו לדרוש הפטורה ע"ד הקבלה. ושמעתי שדרש את הפטורה כמו שמזוהר בהכתבי' שיש ת"י מרייסין. כי דרכו של רבינו הגדול מלארי הי' דרכו לדרוש בכל שנת הפטורה. ופעם אחת צא אצלו הגאון צעת שדרש הפטורה והוטב בעיניו מאוד וא' צוה"ל בני דרשן גדול הוא. הגד נא יידי מי הוא חושש צוה הענין לדברי רבו הגאון האם לא הי' מנדה את זנו בכל מיני נידוי והרחקות שלא יטמא את מוחו בספרי מינים ונפרט לדרוש צרבים לפני עדה קדושה וצמקוס קדוש. וכראותי המראה הזה עלה בדעתי שהכרח הוא לנסוע לרבותינו הקדושים והאמת הוא כאשר מזוהר לעיל בדבר המוחש בחוש א"א להאמין ההפך אף למשה רבינו וגם זה הוא חוש שא"א להכחישו כידוע ומפורסם תורתם וקדושתם של רבותינו הקדושים הוא עד למעלה. וגם הנילוויים עליהם ידוע ומפורסם בחוש שמדקדקים במצות יותר מהמנגדים כנראה מהתפילין שלהם. והטלית גדול וקטן. ואתרוג. והסכין ש"ש. ובעיני הדקה. ובענין והאבת לרעיך כמוך שהוא יסוד רוב התורה. ואמונת חכמים. ומתמידים בלימוד נגלה כנראה בחוש שהם לומדים מופלגים בפילפול גדול ורק לדינא. ויש בינינו גאוני ארץ. וגם כשתעיין כמעט בכל דרוש מרבינו תמצא רוב דבריו התבוננות מענין גדלות התו' הנגלית דוקא. ואף לשמה. שהתו' הנגלית נשגבה במאוד מאוד במעלה אף נחכמת הקבלה כמו ערך מקרא לגבי תלמוד כן ערך קבלה לגבי תלמוד. כמזוהר צפי' צביאורי הזוהר מהרב הגאון מלארי. וגם פוק חזי מהארבע ש"ע מרבינו הגאון מלארי אם הוא מיקל ח"ו בנידנוד קל דרבנן ואף במנהגי ישראל. הם מלהזכיר. וגם פוק חזי מהלכות ת"ת שלו א"ך הוא מחמיר מאוד בלימוד הנגלה בפילפול ודוקא לדינא לידע המעשה אשר יעשון. ומה גם כי בני תרי לכתרי דהבא תרי אחי הגאוני האמיתים קדושי עליון הרב ר' פנחס ור' שמעלקי כשהיו אלל הרב הקדוש רבינו הג' מ"ו דוצער ממעזעריטש ותמכו עליו בשתי ידיהם כמזוהר בהקדמת ספרו. ואם יפלא למה עשה לנו אלקי' צוה להכניס בלב הגאון החסיד הנ"ל דעות נפסדות לדון יראים ושלמים

ע מעיד
הנ"ל
חמישים
שא"א
יא דבס
ס כזה
תמצא
פאיך.
וחלוקה
ועתיד
דוש מ
סתיר
ימה אל
לדחות
ואו את
חסידות
האור
י לגשת
ואו נגד
שה לא
ד חוש
כדברי
בחוש
יו כלל
רבותינו
בשנת
תלמי
ויראת
בזכרו
שלא נת
הסתכל
בעיני
הם כ
חסידים
ה עדי
ראית
הגאון

מצרף העבודה

למינים ח"ו. אסביר לך שאין מקום לשאלה זו כלל. כי כן מצינו
 כשנתגלה האר"י ז"ל הי' לנגדו הגאון הק' הרש"ל ז"ל ורצה להחריס את
 האר"י ז"ל. גם האר"י ז"ל הרגיש בזה ופחד מזה מאוד עד שהוצרך
 להתגלות אליו בחזיון לילה כשיושב ודורש במתיבתא דרקיע רזין
 דאורייתא וכשראה הרש"ל ז"ל את המראה הגדולה השיח דעתו
 מלהחרימו. וכן הוא צעת התגלות האור נח ובהיר הקדוש הצעש"ט
 והרצ הק' מ"ו דוצער ממעזעריטש הוכן ג"כ לנגדס הרצ הגאון הכ"ל
 להסתיר דרכס והלוכס בקודש. ואליתמה למה עשה ככה חלקים. כי הלל
 ידוע ומפורסם בספרים שכל איר נח ובהיר א"א להתגלות בזה העולם
 הגם והעכור כ"א ע"י הסתר והעלם קצת כמ"ס ויהי ערצ ויהי צוקר
 צרישא חשוכא והדר נהורא. וכהשאליל ה' את האור הבהיר לצדו
 עולמות הוצרך להעלים אותו בכדי שיוכלו המקבלים לקבל. כמו
 למשל כדור השמש שאין זיכולת האדם להסתכל בו מרוב בהירתו כ"א
 ע"י מסך מזדיל. וכמו שכל עמוק שא"א להסביר לתלמידו הקטן כ"א
 ע"י משל מדבר זר וע"י המשל יכול להשיג את עומק השכל. כן הוא
 הענין מהמחלוקת הכ"ל. כי כאשר הוצרך להתגלות אור הנח והבהיר
 תורתו של הצעש"ט בזה העולם הגם והחשיך. לא הי' צאפשרי להתגלות
 כ"א ע"י מסך מזדיל מהרצ הגאון הכ"ל שיסתיר את דרכו והילוכו בקודש
 מכל וכל כמו ויהי ערצ כו'. ובחמת אלה ואלה דברי אלהים חיים. כי
 כמו שהגילוי הוא וודאי רזין הבורא כן הסתתר הוא רצינו ממש כי בלא
 הסתתר אין מקום להגילוי. ודי בזה. כי אף שיש עוד מענה צפי.
 רק פקידתך שמרתי שלא לילך בנסתרות ונפלאות ממנו:

אמרתי לפי דצריך מי שאינו הולך בדרך הצעש"ט תפילתו הוא
 בקרירות ולא בדחילו ורחימו והעשיות המנות הם רק
 כמו מנות אנשים מלומדה וגם תורתו אינו עולה למעלה ונשאר למטה
 בחיצוניו העולמות. הגד גא ידדי אס כל הגאוני הצעלי תוס' והרא"ש
 והרמב"ם והרי"ף וכל הגאוניס דזמנינו וכל ישראל ח"ו לא עלה תורתם
 ועבודתם למעלה. ונשאר תחת השמש. ובחמת מי שיש מוח בקרקרו
 איך יכול לסבול דיעה נכזבה כזו. ומה גם על מה עשה לנו חלקי'
 לגלות נשמת הצעש"ט רק בדורינו אלה לתקן אותנו ולמה לא גילה
 נשמת הצעש"ט בדורות הקודמים שיתעלו גם תורתם ועבודתם למעלה
 למעלה:

אמר החסיד בזה השאלה כן דברת. מהראוי גם לכל ההולכי בדרך
 הצעש"ט לעיין בעומקס בזה. ובחסדי ה' אסביר לך הענין
 על אמיתתו. כי ידוע ומפורסם צם' הרמב"ם שתחלוף הנפש ורפואתו
 הוא ממש כמו תחלוף הגוף ורפואתו. ומקודם נתחיל לדרצ צפרטי
 מתחלוף הגוף ואח"כ נוכל להבין בדוגמתו צפרטי הנפש כי אנו רואים
 צעת

צעת שאדם הוא צנריאות הגוף בשלימות עיקר חיותו הוא דוקא מהלחם
 כמ"ש לחם לבד אנוס יסעד וכשאינו בשלימות הצריחה כ"כ אזי א"א
 לו לקבל חיות מהלחם לבד כ"א צריך הוא לדברים דקים יותר מהלחם
 כמו צשרא דתורא. ואם הוא בחלישות הגוף ביותר אזי נצרך הוא
 לדברים דקים ביותר כמו צשר עוף. ואם נחלש הוא יותר עד שכל אוכל
 תתעב נפשו אזי אין מאכילין אותו גם הצשר עוף רק הוא שותה המרק
 מהצשר. ואם נחלש יותר אזי נצרך הוא יותר לדברים דקים דהיינו
 לשחות רפואות מסמנים יקרים. ואם הוא חלש כ"כ שאין יכול לשתות
 גם הרפואות אזי נצרך הוא לדקות יותר דהיינו שימשחו לו תחת חוטמו
 צמסקה המריח מאוד. ואף שכמה טיפין מהמסקה ילך לאיצוד אעפי"כ
 לא יחושו לזה רק צכדי שיריח מעט מזעיר מהמסקה צכדי להשיצ את
 נפשו. ואם השיצ את נפשו צזה אזי יכולים ליתן לו א"ח"כ את המסקה
 מהרפואות. ואם הצריח נותנים לו המרק מצשר עוף. ואם הצריח
 יותר נותנים לו מעט לאכול מצשר עוף. ואם נתחזק יותר נותנים לו
 צשר שור. ואם שצ לאיתנו הראשון ונעשה צריח בשלימות אזי יחי'
 על הלחם בצלד. ועתה נתחיל לבאר מתחלואי הנפש. ומקודם ההכרח
 לידע מהות הנפש ומה הוא צריאותו ומהו תחלואיו. כי הנה מהות
 הנפש הוא צחי' רצון כמ"ש א"ש יש את נפשכס ופי' רש"י נפשכס
 רצונכס. והנה מצואר צשעה"ק מהרצ"ו ז"ל שיש לכ"א מישראל צ'
 נפשות נפש האחת רצונה רק להצטל לה'. ורוח האדם העולה למעלה.
 כי זהו עיקר חיותו ממש. וכמו חיות הגוף הוא מאכילה ושת' גשמית
 כן חיות הנפש האלוקית הוא רק מהתורה ומצות מצד כי מקורה
 ויסודתה הוא צהררי קודש שהיא חלק אלוה ממעל ממש. לכן הוא כמו
 טבע נפשעה להצטל ולהתפלל לה'. כמו כל חלק קטן שטבעו להצטל
 וליכלל בחלק הגדול שנקח ממנו. כמו ניצוץ אש שטבעו להצטל
 במקורה אש היסודי צלח טעם ודעת כן הנפש האלוקית טבעה להצטל
 צלח טעם ודעת למקורה האלוקית. והנפש הצ' הוא רצון צהמיות
 להתאוות רק תענוגי גשמים. כי רוח הצהמה היורדת היא למטה מצד
 שרשה ומקורה שנקחה מצ' יסודות גשמים. ואם יתחזק הגוף על
 הנפש האלוקית צריצוי תענוגים גשמים זה נקרא חולי הנפש. כי כמו
 חולה גשמי הוא שנתמעט חיותו כן הנפש האלוקית עיקר חיותו הוא
 מהתגלות אלוקית. וכשהגוף מסתירו צתענוגים גשמיים כח הנפש
 האלוקית וזה נקרא חולי הנפש. ואם ממעט צתענוגים גשמיים ויחי'
 מתענוגי אלוקית שיהי' כל חפצו ורצונו רק צתו' ומצות זהו חיותו של
 נפש אלוקית ונקראת הנפש האלוקית צריח בשלימות. והנה ידוע שאין
 כל הנשמות שוות כי נשמות האצות ונשמת מרצע"ה הן הנשמות הגבוהות
 מכל הנשמות. וגם נשמות תנאי' ואמוראי' צמעלה גבוה יותר מן

נשמותינו *

מנינו
 חת
 הוצרך
 רצון
 דעתו
 עש"ט
 הכ"ל
 הלל
 עולם
 צוקר
 צדוא
 כמו
 כ"א
 כ"א
 הוא
 צהיר
 צגלות
 צקודש
 כי
 צלח
 צפי
 הוא
 רק
 למטה
 רח"ש
 ורחם
 צדקרו
 אלוקי'
 גילה
 מעלה
 צדרך
 הענין
 צוחתו
 צפרטי
 צואים

מצרף העבודה

נשמותינו אלה בעיקבא דמשיחא. וידוע שששהגשמה היא ממוקום גבוה
 אף שגופו הוא ממוקום גמוך ביותר אעפי"כ הוא זקל להכניע את הגוף
 מכל וכל כמו טבע האור לדחות את החושך. כמו נשמת משה שירדה
 בגוף אף שגופו הי' ממדריגת התחתונים מאוד כמואר בתלמוד שנוולד
 במזל מאד"ס והי' גופו מוכן לכל המדות רעות אעפי"כ מצד שנשמתו
 הי' מרום המעלות הכניע את הגוף מכל וכל והפכו. וזכה להוריד את
 התורה הקדושה לישראל ולדבר עם ה' פא"פ. וכן נשמת אה"ה הי'
 ג"כ במעלה נפלאה לכן אף שגופו הי' מתחתית המדריגות נמשך מאצו
 שהי' עוצד ע"ז אעפי"כ מצד נשמתו הרמה הכיר את צוראו ועמד
 בעשרה נסיונות מצד גבהות נשמתו. ואחר הדברים האלה מוזן שכמו
 שששהגשמה הגבוה יכולה להכניע את הגוף כן הוא אם הגשמה במדריגת
 התחתונה יכול הגוף להסתחזק על אור ונפש אליקית ולהחשיך אורה
 מכל וכל כמו נינוץ קטן שכשהוא בתוך חומר גם החשיך יתמעט אורה
 לגמרי. והנה ידוע שכל הנשמות מנשמות אצות וכל הדורות עד נשמות
 דורינו אלה עיקבא דמשיחא כולם היו נכללים בנשמת אדה"ר כמואר
 בספרי' ונשמת אדה"ר נכלל בתחלק לתרי"ג נחות כמו נפש בגוף.
 וכשתחלק לפרטיות בנשמו' נתגלה מקודם מחצ"ד שנשמתו. וממדריגותו
 הראשונה. והוא נשמת האצות ונשמת משה ואה"כ נשמת השבטים כמוכי'
 מעט במדריגה. ואה"כ נשמות דור המדבר כמוכי' מעט מנשמות
 השבטים ואעפי"כ נשמות דור המדבר היו ממדריגה מאוד נעלה כי הם
 היו דור דיעה כי גם נשמותיהם הי' מראש ומוח של אדה"ר. כי גם
 צמח יש ריבוי התחלקות. כמו למשל בשכל יש מדריגה שנקרא שכל
 שבשכל והיינו השכלה עמוקה ונקרא חצ"ד שחצ"ד. ויש מדריגה בשכל
 הנקרא חג"ת שחצ"ד. דהיינו כשמשכיל צמחו להטיב לחצירו אף שגם
 זה נקרא שכל אבל הוא רק שכל השייך למדות ונקרא חג"ת שחצ"ד.
 ועוד יש מדריגה נמוכה בשכל דהיינו כשישכיל צמחו מענין עשיות כלי.
 הגם שאף הוא נקרא שכל. אבל מ"מ הוא רק בשכל שבטעמי' ונקרא
 נה"י שחצ"ד. וכך יש כמה מיני מדריגות בשכל. לכן גם דור המדבר
 אף שנשמותיהם נמוכות הרבה ממדריגות נשמות האצות ומרבע"ה
 אעפי"כ נקראו דור דיעה. וגם השגתם הי' גדולה בחלקות. ואה"כ
 בדורות שאחר דור המדבר נתגלה נשמות מלב של אדם הראשון. וגם
 כלב יש מדריגות חלוקות הרבה כמו בשכל שנמדות ומדות שנמדות ועשי'
 שנמדות שנקרא חצ"ד שחג"ת וחג"ת שחג"ת ונה"י שחג"ת. והיו כל
 הנשמות בדורות האלו נמוכות הרבה גם מנשמות דור המדבר. ואעפי"כ
 היו נשמות גדולות. כמו הנביאים ומלכי ישראל והתנאי' והאמוראי'. עד
 בדורותינו אלה הנקרא עיקבא דמשיחא מפני שנשמותיהם רק מעקביים
 של אדה"ר לכן הם נשמות בתכלית הקטנות:

נחזור

בחזור לעניינינו מה שמצוה לעיל כשהנשמה היא בתכלית השלימות
 בצריאותה הוא שכל חייתה הוא רק מאלקות אבל כשהגוף
 מתחזק בתאות גשמיות זהו נקרא תחלואי הנשמה. וגם מצוה לעיל
 שאם הנשמות היותר בנות הם ממקום גבוה יש בכוחם להפוך את
 תאות הגוף אף שהגוף הוא בגסות מאוד. לכן האבות שהיו ממדרגה
 מאוד נעלה היו בצריאותם בתכלית השלימות שהיו מרכזה לה' ולא היו נזכרים
 לתו"ם. כי ה' צטילים לאלקות מצד טבע נשמתם כמוניצוץ לגבי אצוקה.
 ואח"כ צדור המדבר אף שגם נשמתם ה' במדרגה גבוהה אעפ"י שהיו נזכרים
 לקבל התור' כי התורה נקראת עוז שנותנת לה בהנשמה למשול על נפש
 הבהמית וגם לא קבלו רק עשרת הדברות. כי מצד מעלת נשמתם הרמה ה' די
 להם בהגילוי אלקות מעשה"ר להכניע את גופם מכל וכל. וכל המ' שנה
 שהיו במדבר בכל עת ה' משרע"ה מוסיק' להם מנות מפי הגבורה מצד
 שנשמתם ירד עוד מעט במדרגה. וגם הוצרך ללוות אותם שיאמרו
 בכל יום הפ' שמע ישראל צדדי שאל יסיתו דעתם מיחודו ית'. אבל
 יוצאי מצרים לא היו צדדי שאל נשמותיהם היו במדרגה גבוהה
 מאוד נעלה לא הסיתו דעתם מיחודו ית'. ואחר שבאו לארץ ירדו
 הנשמות עוד מעט הוצרכו לשפטים כמו יושע צ"נ והזקנים שגילו
 להם כל הלכות שנמסרו להם משרע"ה. ובימי חכמי המשנה ירדו
 הנשמות יותר ולא ה' די להם בתורה שבכתב ובהלכות בלא טעם עד
 שהוצרך להחגלות נשמות גבוהות מאוד כמו נשמות התנאים לגלות להם
 פרטי הלכות קצת בטעמי' צדדי לחזק בה נשמתם על גופם. והוא ממש
 כמו המשל בתחלואי הגוף שכל מה שנחלש הגוף יותר צריך לחזקו
 בדברים דקים ביותר. כן בתחלואי הנפש כל מה שהנפש נחלש צריך
 לגילוי אלקות ביותר. ואח"כ ירדו הנשמות יותר עד שהוצרכו להחגלות
 גילוי התלמוד ע"י נשמות גבוהות מהאמוראים שגילו את התורה בניאור
 רחב עד שגם שכל אנושי מנפש הבהמיות יתפוס הדין וההלכה (פי' עצם
 ההלכה) כמו שנמסרו למשה לצד הסביר מתלמוד והוא נקרא לחם
 כמ"ס לכו לחמו בלחמי. כי כמו שהלחם בגשמיות הוא חיבור לנפש
 הבהמית עם הגוף. כי מן הלחם נעשה דם והדם הוא הנפש כי משכן
 נפש הבהמיות הוא דם. כן חיבור הנפש האלוקית עם אור ה' הוא דוקא
 ע"י התלמוד. כמו נעשה שלומד ההלכה ומצין בשללו הטוב הרי נכנס
 ההלכה שהוא רצון ה' בחכמתו בתוך מוחו הגשמי אשר משכן הנשמה
 הוא במוחו. ונעשה חיבור הנשמה עם רצון העליון אשר הוא ורצונו
 חד. והוא ממש הוי' בצבורו ובעצמו. לכן מצד הגילוי אלקות בנשמתו
 בעת שמצין ההלכה נתחזק בה הנשמה ואף שהוא ממדרגה הנמוכה
 להיות נכחה למשול על נפש הבהמית. וגם כה התורה מתשת כה הנפש
 הבהמית כי בעת שהוא מעיין בדבר הלכה הוא מייגע את כלי מוחו
 הגשמי

ה גבוה
 הגוף
 שירדה
 שנוכל
 ונשמתו
 יד את
 ה' ה'
 מאביו
 ועמד
 שכמו
 דריגה
 אורה
 אורה
 נשמות
 מצוה
 בגוף.
 דיגותו
 כמוכי'
 נשמות
 ה' הם
 די גם
 שכל
 בשכל
 שגם
 צ"ד.
 כלי.
 נקרא
 מדבר
 בע"ה
 אח"כ
 וגם
 ועשי'
 יו כל
 פי"כ
 עד.
 ביום

מצרף העבודה

הגשמי עם שכלו הטבעי מנה"צ ולכן נק' התו' תושיה שמתשת כח נפש
הבהמית. וגם התירה נקראת עוז שמחזקת כח נפש האלקית. ואח"כ
זימי אכנה"ג השיגו צרות קדשם שהנשמות שצדורם הם כ"כ מתחתית
המדרגות עד שגם אור הבהיר שבתלמוד לא יועיל לחזק את הנשמות
הנמוכות שיהי' זכה להכניע את נפש הבהמית לכן תקנו צרות קדשם
את סדר התפילה ח"י זרכות וזרכות שלפני ק"ש ושלאחר ק"ש. כי אף
שהתלמוד הוא אור בהיר וזה שהמאור שבו מחזיר למוטב אעפי"כ
מזדרום מעלתו לא היה באפשר להתגלות כ"א צדברים פשוטים כמו
המחליף פרה בחמור וכל דיני ממונות ודיני אישות וטומאה וטהרה שהם
הכל מענינים גשמיים. וגם כח העיון בחכמת התלמוד הוא רק שכל
גשמי. וההסתר הוא מזד רום מעלתו. כי א"א שתשיג הנשמה בגוף
גשמי את אור הבהיר כמו שהוא צלי לבוש כמו שכל עמוק מאד א"א
להשיג כ"א ע"י משל מדבר זר כן התירה נקראת משל הקדמוני. רק
אשרי מי שבא לכאן ותלמודו זידו. כי זכאת הנפש מהגוף גשמי ישיג
התורה שלמד כאן צלי לבוש. אבל אם לא ילמד כאן התורה בזה העולם
ולא ידע מהמשל לא ישיג בג"ע הנמשל. ומוזן מאיליו אף שהתלמוד
הוא ממש רנונו וחכמתו אעפי"כ בזה העולם הגשמי נתלבש צדברים
פשוטים. לכן צדורות הקודמים שנשמתם לא היתה כ"כ בתחתית
המדרגה היתה אללם התירה עוז לחזק נשמתם כמו הלחם הגשמי
שמחזק כח הגוף. וגם היתה להם התירה תושיה להתיש כח נפש
הבהמית. כי צעת לימודם הרגישו את ההארה האלקית המאירה
בלימוד התלמוד. אבל צדורות שאח"ז שהנשמות הי' נמוכות ביותר יכול
להיות צעת עוסקם בחורה שצ"פ לא ירגישו חלקות מזד קטנות
הנפש וגסות הגוף רק יהי' הרגשתו כמו לימוד חכמת התכונה מזד
שהוא שכל גשמי ומדבר בענינים גשמיים. ואדרבה ירגיש בלימודו
התפעלות שכלו ויהי' חכם בעיניו. וישכח לגמרי שצעת לימודו
הוא ממש קורא בשמותיו של הקב"ה. והקב"ה יושב ושונה
כנגדו. ויהי' ח"ו לא זכה נעשה לו סם המות דהיינו שימית את הנפש
האלקית. כי עיקר חיות של הנפש"א הוא להצטל ולכלל באלקית ולא
יתפס מקום כלל וכלל. וכשילמוד בגסות מתחזקת הנפש הבהמית
ויחשיך לגמרי על אור נ"א. וזהו חולי הנפש כמו חילי הגוף אשר כל
אוכל תתעב נפשם ולא יחי' על הלחם כ"א אדרבה יזיק לו המאכל.
לכן תקנו התפילה צרות קדשם. ותפילה הוא לשון התקשרות כמ"ש
נפתולי אלהים. כי בתפילה יש צ' ענינים. הא'. האיתיות הם סגולה
נפלאה לנפש אלקית. כי יסדום אכנה"ג צרות הקודש שכל דיבור
מהתפילה מרומזים עולמות עליונים ואורות נחצות ובהירות. והב'.
הוא ההתבוננות אין שגיח השמים לך משתחיים ואתה הוא קודם
שנצרא

שנצ
אור
לה
ולד
שכל
בתו
חיוו
חיוו
אין
התו
בגמ
ודיו
שנש
למש
בכ"י
שחר
אחר
ערב
שיתו
היו
שחח
שגש
וא
כמו
שגל
הנש
גדול
דאור
מהזו
אבל
הנקו
בצתי
הכת
שגמ
זרע

שנברא העולם ויחוד ד' אלקינו זק"ש וח"י זרכות דשמ"ע כולם המשכות
 אורות עליונים. והב' ענינים מהתפילה מאירים בכל איש הישראלי
 להחזיק בה נשמתו. כי ישג שהעולם הזה ומלואה הנראה לעין ליש
 ולדבר מה. הוא באמת כלא וכאין ואפס לגבי האור האלקי המח' את
 הכל. לכן אחר התפילה כשילמוד בתורה אזי יאיר האור האלקי
 בתורתו ויהי' לו סס חיים. כמו כשנחלש מאוד עד שאינו יכול לקבל
 חיותו מהלחם אזי יתנו לו משקה רפואות לחזקו בכדי שיוכל לקבל
 חיותו מהלחם. כן הוא ענין התפילה עם התורה. לכן אמרו האומר
 אין לו אלא תורה אפילו תורה אין לו. אבל בדורות הקודמים כמו בימי
 התנאים ואמוראים לא היו זריכים כ"כ לרפואות התפילה כמו שמבואר
 בגמ' ר"י הוה מלמי מתלתין יום לתלתין יום ורצינו הקדוש הי' מעביר
 ידיו על עיניו וקיבל עול מ"שורש"י אמר אחד קטורא אתקטרינא. מפני
 שנשמותיהם היו במעלה הרמה לכן הי' מאיר אור אלקי בתורתם כמו
 למשה מפי הגבורה. אבל ההמון עם שבדורם הי' זריכים להתפלל ג"כ
 בכ"י כמו בדורותינו אלה. משום כי אף שגשאר הרשימו אחר תפילות
 שחרית מ"מ מזד קטנות אור הנשמות יכולה הנפש הבהמית להתעורר
 אחר כמה שעות. לכן זריכים עוד לתפילת מנחה. וכן תפילת
 ערבית. כמו רפואות הגוף שנריך לשחות כמה פעמים ביום כדי
 שיתחזק גופו כדי שיחי' מהלחם גם לא יזיק לו הלחם. ואף שאכנה"ג
 היו בימי התנאים אעפי"כ עיקר תיקון התפילה הי' דוקא לדורות
 שאחריהם. כי השיגו ברוח קדש שפלות הדורות שיחי' אחריהם. ואף
 שגם בימי התנאים ואמוראים הי' חיוז התפילה אבל לא היו עיקר
 גדול כמו בדורותינו:

ואחר

כמה דורות שהושפלו יותר הנשמות כתגלה האר"י ז"ל
 לתלמידיו והמשיך אור זהיר בזה העולם ותיקן כמה נשמות
 כמו שמבואר בשנתי האר"י ז"ל, וזיכך את הנשמות בדורו ברזין דאורייתא
 שגלה לתלמידיו, אף שלא ידעו מהרזין רק חלמידיו מ"מ נזדכך מזה כל
 הנשמות הנמוכות בדורו, למשל כשהושך יכסה ארץ ונתגלה אבוקה
 גדולה מאיר קצת גם להעומדים אף למרחוק, כן מזהירות רזין
 דאורייתא מאר"י ז"ל האיר בכל נשמות דורו, צפרט רזין דאוריית'
 מהזוהר הקדוש שנתגלה בדורו, ואף שרש"י חיבר הזוהר בימי התנאים
 אבל הי' סתום וחתום עד האר"י ז"ל ותלמידו הרח"ו, ובדורותינו זה
 הנקרא עקבי דמשיחא שהוא בחינת עקבי' דאש"ר וכמו שנפש הארתה
 בחי' הרגל הוא מתחתי' המדרגה לכן הגילוי הוא רק כח הסילוך שזה
 הכח שיה באדם כמו בבהמה ונק' בנפש בחי' חי שנמדבר לכן הנשמות
 שנמשכות ממדרגה זו מאדם הראשון הם בתכלית הקטנות ונקראי'
 זרע בהמה כמבואר בספרים שגם בנשמות יש בחי' בהמה כמ"ש וזרעתי

את

בה נפש
 ואח"כ
 תחתית
 הנשמות
 קדשם
 כי אף
 אעפי"כ
 ס כמו
 ה שהם
 יק שכל
 ה בגוף
 ח"א
 רק
 ישיג
 העולם
 תלמוד
 דברים
 נחתית
 הנשמי
 ח נפש
 ואחריה
 יכול
 קטנות
 מנד
 לימודו
 לימודו
 ושונה
 הנפש
 ז ולא
 המית
 ר כל
 אבל
 כמ"ש
 שגולה
 דיבור
 הב'
 קודם

מצרף העבודה

את בית ישראל זרע אדם זרע בהמה ואין הפי' זרע בהמה ומש' בעלם
 ח"ו, כי באמת אף הנשמה שמצחי' עקבים הוא ג"כ חלק אלקי' ממש
 כמו נשמות האבות ומשה רבינו ע"ה, רק החילוק בין העלם לגילוי
 כמו למשל בנפש הפרטי בגוף נתחלק לתרי"ג נחות ואין כח א' דומה
 לחבירו כמו כח השכל צימח הוא דק ורוחני מאד וכח המדות שכל
 אינם כ"כ בדקות כמו השכל וכח הראי' והשמיעה המה עוד למטה
 במדרגה עד כח ההילוך שהוא תחתית המדרגה בגסות. ובאמת
 ענש הנפש ח"א לאמר שיש בו התחלקות כי הוא ענש פשוט, רק
 ההתחלקות מאל הכלי. כי כלי המוח הם דקים יכול הנפש להתגלות
 בו כח השכל, אבל הרגל הוא כלי גם ועצ נתעלמו בו כל הכחות הרוחניות שיש
 בנפש ונתגלה רק כח ההילוך. אבל באמת זה הכח המגלה שכל צימח
 הוא הוא הכח המגלה כח ההילוך ברגל, וכמו מים זלולים כשהם בכלי
 הבהירם נתראה מראה המים כמו שהם בבירותם וכשהמים בכלי
 עכור נתראה מראה המים עכורים, אבל באמת המים מאל ענש הם
 בהירים בכלי העכור כמו בכלי הבהיר, רק שכלי הבהיר בהיר
 המים הוא בגילוי ובכלי העכור נתעלם כח בהירתו, כן הוא בפרטי
 הנפש שכל הכחות נלקחים ממקור א', וכן יבין בכללות הנשמות שכולם
 חלק אלו ממעל ממש אף הנשמות שבצחינת עקבי' כמו נשמת האבות
 ומשה, רק ההפרט הוא בין העלם לגילוי, כי נשמת האבות לא
 הושפלו כלל בהשתלשלות העולמות לכן הם לא הי' מופרדים ממקורם
 הי' מאיר בהם כח מקורם בגילוי לכן הי' להם בנקל להפך נפשם
 הבהמית מכל וכל בלא יגיעה ועמל כלל, אבל נשמותינו שהם בתחתית
 המדרגה בהכלים לכן מוסתר בהם האור האלקי בהעלם, לכן צריכים
 עמל ויגיעה רבה להכניע את נפש הבהמית, אבל אחר היגיעה והעמל
 יכול כ"א מ'שראל להגיע אף למעלת האבות כי באמת כל הנשמות הם
 ממקור א', לכן אמר האר"י ז"ל שכל אדם יכול לאמר מהי יגיע מעשי
 למעשה אבותי אברהם כו', אבל דוקא מהי פי' שצריך ליגיעה רבה לזה,
 אבל אחר היגיעה יכול להשיג מעלת אברהם כי בהעלם יש בכחו כמו
 בנשמת אברהם. לכן הוא ממש דומה לתחלואי הגוף שששהוא חולה גדול
 עד שכל אוכל התעב נפשו וגם אין בכחו לשתות הרפואות אזי יחזקו
 אותו במשקה המריר מאד ומהריר ישיב נפשו בגופו ואח"כ יכול לשתות
 את משקה הרפואות וכשישיב לאיתנו הראשון אזי יכול לחיות על הלחם.
 וצריך להבין את זה אף נחלש כ"כ עד שלא הי' ביכולת לשתות גם
 המשקה הרפואות הרי נחשב ממש כמת ואיך ישיב לחיותו מתמת הרי
 החזק, אף האמת הי' בעת שחלש לא הי' הסתלקות החיות ממנו
 לגמרי כ"א הי' הסתלקות החיות צורחי לא הי' לו תועלת להשיב נפשו
 מחמת הריח, רק באמת יש בו החיות בשלימות, רק שנתעלם בעצמותו

נפשו
 החיו
 וכן
 המד
 דחיו
 ונחיו
 נשמה
 אחיו
 עמו
 עמו
 כל ה
 סתו
 הסת
 ליחיו
 על כ
 וכל
 בחיו
 מאל
 כ"כ
 המשי
 את
 רזין
 הולכי
 שהמו
 יגיעו
 וכמה
 כי מו
 משיח
 באמו
 מכת
 את ל
 הגני
 הוא
 יגיעו
 נפשו
 הסת
 החפיו

נפשו. ונשאר בגילוי רק קושטא דחיותא. לכן מנד שזעלס יש צו
 החיות בשלימות לכן יכול להוציא חיותו מהעלם לגילוי ע"י ר"ח החזק,
 וכן הוא ברפואות הנפש בדורותינו אלה מנד שהנשמות הם נחתית
 המדרגה כ"כ עד שכל חיותם הם רק זעלס ונגילוי אינו רק קושטא
 דחיותא, לכן ריחם עלינו ה' ברחמי המרוצים לבלתי ידה ממנו נדה
 ונחית מן שמיא עיר וקדיש הוא ניהו נשמת הקדוש הצעש"ט ז"ל אשר
 נשמתו ה' ממדרגה נעלה בממד מאד ורבותיו ה' אליהו ז"ל ונשמת
 אחיה השילוני וגילה רזין דאורייתא על כל מנוה ומנוה, וגם התצונות
 עמוקות על כל דיבור ודיבור מאותיות התפילה. וגם גילה סודות
 עמוקות בתלמוד ובמדרשים ובכתבי האר"י ז"ל ובדברי הזוהר, וקירצ
 כל הרזין לשכל האנושי. כי עד עת הגילוי היו כל ספרי הקבלה הנ"ל
 סתומים וסתומים אף לגדולי הגאונים והבדיקים כי רש"י והאר"י ז"ל
 הסתירו את דבריהם. כי בדורם לא הסתירו להסגלות בפי ההמון כ"א
 ליחדי סגולה הראוים לכך, עד דורינו אלה עקבי דמשיחא שהחיוז הוא
 על כל איש ישראלי מקטן ועד גדול לידע ולהתבונן ברזין דאורייתא,
 וכל ספרי הקבלה מלא מזה ובפרט צוה"ק הפריז מאד באזהרות גוראות
 בחיוז ידיעת הקבלה בעקבי דמשיחא, כי מפורסם בצוהר בכמה מקומות
 מנד קטנות נשמת הדור כידור הזה דומה ממש למשל חולי הגוף שנחלש
 ב"כ עד שאין נכחו גם לשמות הרפואות הסכרה הוא לבזז עצורו
 המשקה היקרה ואף שילך הרצה לאיצוד רק מעט ריח שיכנס צו ישיב
 את נפשו, כן הוא בדורינו אלה שרבותינו הקדושים דורשים לכל ההמון
 רזין דאורייתא אשר לא שמע אונן מעולם, ואף שרוב דיבורים הקדושים
 הולכים לאיצוד כי לאו כל מוחא סביל דא, אעפי"כ לא יתשו לזה מנד
 שהמעט שנתפס בתוכם כמו ריח ישיב את גפסם האלקי בכדי שלא
 יגיעו לשערי מותח"ו. כמו שאנו רואים בחוש בדורינו השפל יש כמה
 וכמה מאחינו צ"י שהגיעו לשערי מות כי נעדר מהם נקודות יהדותם
 כי מתלוצצים המה מתוסב"כ ומתוסבצ"פ ומניסים ומקריעות י"ם וציאת
 משיחנו וכל הכלוים לרבותינו הקדושים מקטן ועד גדול המה חזקים
 באמונתם כראי מוצק. וגם ראינו צעינו שכמה יושבי אוהל חורה
 מכה המנגדים שהרגישו את חולי נפשם וצאו לרבותינו הקדושים גילו
 את לבם שיש להם ספיקות בדת יהודית מכל וכל, והוא מנד שפלות נ"א
 הג'יה על ענמם נפשה"כ כנשר להחשיך אור נשמתו לגמרי. לכן הסכרה
 הוא לבזז את האור מרזין דאורייתא צוה הדור השפל בכדי שלא
 יגיעו עד שערי מות צרוחני' וישיבו נפשם האומללה, ואח"כ כשישיבו את
 נפשם יתחזק כח נפשם והרפואות שהם אותיות התפילה בעמקות
 ההתצונות שגילה לנו עיר וקדיש המאור הצעש"ט, וכשנשיג מרפואות
 התפילה לכוחינו הראשון ה' נשמותינו בתכלית הצריאות ותוכל הנשמה
 לחיות

צעלס
 ממש
 גילוי
 דומה
 שכל
 למטה
 נחתית
 רק
 חגלות
 ות שיש
 צוהר
 כל
 כל
 ס
 ס
 בהירת
 צפ"ט
 שכולם
 האות
 ות לא
 מקורם
 נפשם
 תחת
 ריבים
 והעמל
 ת הם
 מעשי
 לזה,
 חו כמו
 ה גדול
 יחזקו
 לשמות
 הלחם
 ת גם
 הריח
 ממנו
 נפש
 נשמות

לחיות מהלחם דתורה הנגלית, כי התורה הנגלית הוא עיקר חיות
 הנפש כי נשרשה הוא מאד נעלה חף מחכמה הקצלה ומהרזין שיש
 באותיות התפילה כמבואר מזה בדברי רבותינו הקדושים בהרחב הניחור,
 רק בדורינו שהנשמות הם בחלישות מאד אין זכח הנשמה לקבל חיות
 מהלחם דתורה כמו בתחלואי הגוף שכל אוכל תתעב נפשו, לכן נריכים
 לרפאות את הנשמה כנ"ל. אבל אחר תועלת הרפואות עיקר החיות
 הוא מהלחם דתורה כי לחם לבב אנוש יסעד. כמו שהגוף הגשמי עיקר
 חיותו דוקא מהלחם ואם יאכל מיני פירות דקים שטעמם ערב לנפש
 ומשובח יותר מטעם הלחם אעפ"י כ"י יהי חלש בתכלית רק הפרי
 ישיב את נפשו שלא יסתלק חיותו לגמרי, כי ידוע ליודעים שכל דבר
 גשמי יש לו שורש ברוחני. וידוע שהלחם שרשו למעלה גבוה מכל
 הפירות לכן יש זכחו להחיות את כל הגוף בבחינה חזקה יותר מכל
 הפירות, רק זה הוא כשהגוף בתכלית הבריאות. אבל כשהגוף
 חלש ביותר עד שאין זכחו להכניס הלחם בגופו נריך הוא מקודם
 לרפואות להשיב את נפשו שלא יסתלק חיותו מכל וכל ואח"כ יהי
 מהלחם דוקא, וכן הוא ברפואות הנפש, והמזין יצין, לכן אחר הדברים
 האמיתיים האלה אין מקום לשאלתך כלל וכלל כי באמת כל הדורות
 שלפנינו לא הי' נריכים לדרך הנפש וזוודאי עלה תורתם ועבודתם
 למעלה מעלה חף שלא ידעו מרזין דאורי"י לרפאותם, כי נשמתם הי'
 עדיין בתכלית הבריאות ואור חלקי האיר בתורתם הנגלית ובתפילתם
 בלא התבוננות עמוקות כי לא הי' נריכים לכ"ז, כמו שהו' צריח בתכלית
 יחי' מהלחם ולא נריך למשקה הרפואות ולא לריח החזק הנ"ל. אבל
 דורותינו אלה נשמות השפלות שעיקר חיותם מאלקות הוא בהעלם
 בתוך נשמתם ובג' לוי חינו כ"א קושטא דחיותא. לכן אנו נריכים מקודם
 לרפואת הנפש בכדי שיתחזק נשמותינו כדי שנוכל לחיות בחיות חלקי
 מהתפילה ומהלחם מהתורה הנגלית. ודי בזה כי יש לאלוה עוד מילין
 תחת לשוני אך שאין רוני לילך עמך בגדולות ובנפלאות ממך לכן
 קצרתי מאד :

אמרתיו, אין אני מכחיש זאת, ואפשר שאמת אתך שיש איזה
 שינוי לטוב שאינם מכירים בנ"א. אבל שאלתי מאין בא
 לך ההתפעלות כ"כ בתפילה שאתה נועק בקול גדול והתלהבות מאחר
 שאמרת שלבך אינו נטהר מכל רע אך התהפך בתפילה בשעה קלה
 לבא למדריגות דביקות שהיא מדרגה גדולה שאין זה ערכך :

אמר החסיד, הצעקה אינה מנד ההתפעלות וההתלהבות כאשר
 עלה בדעתך כ"א מהמזור וגודל המרירות שרואה אני בעצמי
 בתפילה גודל ריחוקי מאלקות ונפש הבהמית שלי לא נזז ממקומה מכל
 התקשרות שלה בהבלי העוה"ז ולא הועילו לה כל ההכנות והמרירות
 שהי'

לא פיתוי היצר כדי להפילו אח"כ והעצבות בא לו מגוסות הרוח שאינו מפיר
 מקימו וע"כ ירע לבבו שאינו במדרגות היראים והשלימים, אבל מתוך
 הכנעה דוקא יעמוד להתפלל היינו ע"י הדעת בהתבוננות בו' ויכניע
 לבבו ביותר תחלה בעומק הדעת וכל שיהי' עומק המדירות ביותר יותר יחיר
 אור השמחה חלקית אח"כ בתפילה ולכן הוזהרנו שיעמוד דוקא מתוך
 הכנעה ומרירות תחילה שהוא עקירת הרצון מהבלי עולם. כמו מי
 שרוצה לקבל רפיאות צריך תחילה לקבל סם המשלשל שינקת כל הפסולת
 מגופו כדי שיפעלו הרפואות פעולתם ואם לא ינקת גופו מצטל הרפואות
 מתוך הפסולת ולא יפעלו כלל כן אח"כ לעשות הכנה להי' גילוי חלקי'
 בנפשו עד שיעקור תחילה הרצון מדברים זרים ע"י מרירות, וזה רמזו
 רז"ל רוצה לקבל ע"ע עול מלכות שמים יפנה ויטול ידיו כו' וכמו שצריך
 לפנות ולנקות את הגוף מהפסולת החינוכית כן צריך לפנות את פסולת
 הנפש ע"י עקירת הרצון ויטול ידיו היינו אח"כ לנקות המדות שבלב
 שנקרא ידיו שאוחזים כ"ד לטוב ולרע וצריך לטהר לבבו מכל סיג שלא
 יהי' לו רק לב א' לאינו ששמים כי המדות נמשכין אחר הרצון
 וכשיעקור הרצון יכול לטהר לבבו:

ואמרת

השכל מסכים על דצריך שראיתי כשרצוני קשור באיזה
 דבר לא יכולתי להתפלל אבל לא ידעתי במה לעקור
 הרצון כי אין לי חוש בזה לחלק בין עצבות למרירות שאמרת ואדבר עיך
 צעת הפנאי ע"ז בפרטיות, ושאלתי, אני רואה גודל האריכות שלך
 זולת שאתה מתפלל ע"פ כוונת האר"י ז"ל כדרך האנשים שמתפללים
 ע"י כוונת שנתאריך אצלם הזמן במספר שעות כל תיבה, ואם יש לך
 ידיעה בכוונות ובלימוד הכתבים הגד נא לי איזה דבר מהכתבים
 להטעימני שאוכל להצין בשכלי לרוות צמאונני כי נכסוף נכספתי מאוד
 ללמוד הקבלה אבל כל השערים ננעלו אצלי, כי שמעתי מהלומדים
 שאין להם שום הצגה בלימודם זולת הדברים ככתבן ואין דעתי מסכמת
 ללמוד בלא הצגה, ואני שמעתי שהרב שלכם אומר כל התורות צריך
 נסתר, ואם יש בדבריכם טוב טעם ודעת למדני והצינני מעט איכות
 לימוד הכתבים אם הם אינם מסורים רק לבני עליה המשיגים הרוחני'
 או שאפשר להפשיט להצין אפס קציהו:

אמר

החסיד, אין אני שוטף באנשים שהזכרת לכוון במספר שעות
 כי מי שאינו מצין פי' של הכוונות עפ"י מושכל אינו רק חכמת
 המספר ולא חכמת הקבלה, ועם כונה מונח בראשונה על פנומית רצון
 הלב כמו אם כיון לבו יצא, אחר כונת הלב הן הן הדברים, ובלבד שיכוון
 לבו למקום, הרי צדד"ל סמכו כונה ללב, גם במקומות שהזכירו סתם
 כונה פירשו כוונת הלב, כמו מצות צריכות כונה שישם אל לבו לקיים
 מצות המלך. ושחיתות קדשים צריכים כונה פרט למתעסק שאין לו
 מחשבה

מחשב
 מחשב
 שילוב
 כוונת
 השכל
 מגשם
 השכל
 והעין
 לי ידו
 דרך
 דונעו
 צריכי
 להם
 אין
 לבנו
 ומה
 יגיעו
 את
 כלום
 העול
 היום
 וירא
 הקב'
 לפני
 כשא
 אליו
 נפשו
 רואה
 האד
 לעמו
 עד
 הוא
 הנפ'
 עוד
 אב

מחשבה רצונו ולבו פונה לד"א והשחיטה נעשה ממילא, ולכן נקרא
מחשבת השמות נשם כוונה סתם לפי שרריך לשום אל לבו בעת שחושב
שילוב השמות כמ"ש צפרד"ס, ואם אינו מוזן פי' השכלתם לא נקרא
כוונות כ"א להנאים בסוד ה' שמשכילים כ"ש השייך לחותה תיבה ע"פ
השכלות אלקי ומתפעל בהם ואין דרכינו בכוונות כ"א לגדיקים הפושטים
מגשמיות וכו'. ויכול ג"כ להפשיט גשמי' המח' של מספר השמות ולכוין
השכלתם. אבל אנו די לנו לומר התיבה בעומק הלכ' באמונה פשוטה
והעיקר בשמחה כי שמעתי בשמחה של מזה נכלל כל הכוונות, ואני אין
לי ידיעה בכוונ' וצלימוד הכתבים, ומ"ש שהרצ' אומר כל התורות
בדרך נסתרת אמת הוגד לך אבל זה רק אבל הרצ' הקדוש אלקי מוה'
דוצער ממעזריטץ נ"ע שהי' תלמידיו גדולי הדור וגדולי ארץ שלא הי'
צריכין לדברי מוסר ועונות מרחוק בנפשם בעבודות השם ולכן הי' אומר
להם רזין דאורייתא על הכתבים ומאמרי הזוהר, אבל לנו קטני ערך
אין הרצ' שלנו מגיד לנו שום דבר נסתר רק השריך לעבודת ה' לעורר
לבנו בתפילה ועבודה ואין צידי להטעימו בנסתר ואין לי עסק בנסתרות,
ומה שאני מאריך הוא מטעם האמור שרריך לזה הרבה יגיעות, הא'
יגיעות אשר להכניע הגוף וכוחות בתכלית בשפיכות הנפש וכמ"ש ואשפוך
את נפשי, כמו ששופכין מים על הארץ שלא נשאר ממהות הראשון
כלום כן יש לשפוך נפשו שלא תשאר במהותה הראשון בהתקשרות הבלי
העולם, וזה מלחמה כנידה להסיר כל מחשבות חוץ בתפילה יותר מכל
היום כידוע, ומבואר בזה"ק שעת כלותה שעת קרבא, וכן במ"ר פ'
וירא וז"ל שזה שעובר לפני התיבה אין אומר בא ועשה אלא יקריב לפני
הקב"ה להתפלל עכ"ל, והוא לשון מלחמה שנשעת שאדם בא להתקרב
לפני ה' בתפילה מיד המנגד עומד בחוזק כנגדו ולכלכלו בדרך הלוחמים
כשאחד מתגבר חזירו ג"כ מתגבר כנגדו ביותר, כי אחר שרוחה שכלתה
אליו הרעה ויהי' נמסר ציד חזירו משים נפשו בכפו במס"כ לעמוד על
נפשו להנצל ולהכניע אותו, כן כל מה שמייגע נפשו בתפילה הסט"א
רוחה שרוחה להכניע ולהוציא בלעה מפיה שלא יהי' לה אחיזה בגוף
האדם שכל יניקותם הוא מהרע שנגוף האדם שדבקו אז משים נפשה
לעמוד כנגדו ולכלכלו במחשבות זרות ושריך יגיעה רבה לצעוק בכל כחו
עד שיבי' עיף ויגע מרוב העבודה כמ"ש בתרידים, [ואלה המתפללים בחשאי
הוא ג"כ אחכפי' דס"א וע"פ דרך אחר כנודע ליודעי ח"ן]. והשנית יגיעת
הנפש לייגע מחשבות בגדלות ה' אין כל העולמות בטלים איליו י"ת ואין
עוד מלבדו ויתקע בזה מח' בעומק והנימוס של המח' הוא עומל ויגיעה
גדולה להנפש כידוע וזהו הטעם של אריכות של מציני מדע:

אמרתיו, אין צידי לרחק או לקרב דשריך, כי לא נסיתי בכל אלה
ואין חכם כצעל הניסיון, ואם ניסית במסה זה וערבה

אמר
תוך
ביע
איר
תוך
מי
שולת
איות
לקי'
רמזו
שריך
שולת
שכלל
שלא
הרצין
אחזה
עקור
עמך
שלק
ללים
ש לך
תצוים
מאוד
מדיס
שכמת
בדרך
איות
דוחני'
שמות
חכמת
ת רצון
שיכוין
ו סתם
לקיים
אין לו

מצרף העבודה

לך, אשריך, ושאלתי אתה דורש ואין אתה מקיים לעמוד בקשרי
המלחמה דבר יום ציומו ויש עיתים לרע ויש עיתים לטובה, פעם אחת
שמעתי תפילתך ונזהלתי מגודל צעקתך מעומקא דליבא ודברים היוצאים
מן הלב עד שנעשה רושם בלבי וערצה לי, והארכת בתפילתך, ופעם
ראיתיך מקצר בתפילתך במהירות כא' מאנשי השוק גם ציוס שהארכת
בתפילתך אין הנהגתך אחר התפילה כל היום לפי ערך ששיערת עליוך
בעת תפילתך שחשתי צוודאי שנמאס בעיניך כל תענוגי עוה"ז ואינם
תופסים מקום להתפעל מהם, ואח"כ ראיתי שאתה מתפעל בכל ענינים
ואין סוגל דבר שהוא נגד רצונך ולא ראיתי הפרש בינך לבין אנשים
שאמרת אליהם שהתפעלותם אינו כ"א מהספה ולחוד, ולא כן ראיתי
אנשינו שהאנשים החרדים ומתפללים בכוונה כל העיתים שזה לטובה
ולא נשחנו אללם סדר התפילה בכ"י, וגם הנהגות בכל יום בשפלות
וענוה, יותר ממה שאני רואה אלך שאתה מעורב טו"ר, ואמרת
אולי הוא ששמעתי מרבינו שהכת הם מקליפות נוגה שמזוהר בכתבים
שהוא מעורב טו"ר וזהו להט החרב המתהפכת מטוב לרע פעמים לטוב
לכן הנהגות ומדות מהכת מעורבים פעם לטוב כו' :

אמר החסיד.

להיות התפילה שזה בכ"י שלי שום שינוי א"א כ"א על
שני פנים, הא', האנשים שלכם בראותם שכת אלקו' מושל על
כוחו גופני' שגם הם מסכימים להתענג על ה' בתפילה והם מצני עלי'
שאמרז"ל צדיקים יצ"ט שופטן שהוא המושל ומכניע לכחות הגוף ואין
אנו יכולין לשער המדרגה זו מהעדר החוש שלנו בזה כמו הסומא
מבטן שאין יכול לנייר מראות הגוונים והזוכה להמדרגה זו צוודאי לא
ישונה ואין להם אלא לצ' א' לאזיהם שצמחים, והצ' הם אנשים
חסרי מדע שאינם משחמשים בכח אלקי כלל בעת התפילה גם שאין
להם מחשבה זויה כ"א שחושבים פעם מה הם בקרירות ע"פ כוחות
גופני חיצוניות, וזה יכול להתפלל בכל יום במדה אחת כאשר הורגל
וקבע לנפשו שעה או שתיים, וזה רמזו חז"ל אל תעש תפילתך קבע
שהוא מלשון קבוע שעומד על מקום אחד ואינו זז משם כי אין לנפש
הזזה ממקום הראשון, אבל אדם ציגוני שאמרו רז"ל ציגוני זז"ז שופטן
פעמים מתגברים כוחות אלקי ופעמים מתגברים כוחות הגוף כדרך
הלוחמים פעמי' זה מתגבר ופעמי' חזירו וא"א להטות שי"ה' שניהם
שזים כל הימים לטובה כי האדם נקרא מהלך שאינו עומד על מקום א'
והמהלך אין הילוכו ציוס א' כהילוכו ציוס צ' שאין כל כחית הימים
שזים שפעם הילוכו בחזק ומהירות ופעם בחלישות ורפיון כן האיש
שכחות האלקי מאוסרים תחת יד כחות הטבע, והטעם לפי שמקור
המדית טבעים שכלל הוא השמחה והעלצות והממוצע, וזה הלוי
מריצות הדמים שאין הילוך הדמים שזים בכ"י ומשתנים תמיד מסיבות
המאכלים

המח
רוח
שמה
אלקי
לא י
שרא
סור
מלח
אויב
כלה
אינו
התו
עוצ
מי
צער
בתפ
צרע
הס
אבל
כ"א
חב
כן
וגיע
חכי
ואח
עני
המ
הת
שהי
שה
תפ
הנו
על
כן
בה
לה
שח

המאכלים ושאר סיבות כמ"ש חכמי המחקר, והשמחה באה מהתפשטות
רוח חיים נדמים ועצבות מכיון הדמים, ולפעמים אדם עומד צוקר
שמה וטוב לב מהתפשטות רוח חיים נדמים ואז צנקל יבוא לו התפעלות
אלקי בלבבו משא"כ כשעמד בעצבות וכיון הדמים ולבו מטומטם כאזן
לא ישכון אור אלקי בלבבו ויהי' מנוח במלחמה צעת התפילה, ומה
שראה סדר הנהגות ציוס אינו צערך שיסער עלי צעת התפילה להיות
סור מרע לגמרי, הנה טעות הוא צדמיון כי צעת התפילה היא
מלחמה ענומה כנ"ל, ומי שבקי בקשרי המלחמה הוא מזין שמי שמנח
אויביו במלחמה אינו בטוח שלא יחזור עליו להלחם שנית כ"א כאשר
כלה אותו לגמרי בהרג ואצדון, אבל כאשר מכניעים רק למס עוצד
אינו בטוח שלא יחזור עוד עלינו כמו שמנינו בתורה צו' עומין שניותה
התורה להחרים אותם ולא תחי' כל ואם לא יחרימם גם שיכניעם למס
עוצד נאמר והיו הנשארם כו' ונררו אתכם כו', וכן הי' לצסוף, וכמו
מי שמגרש שונא והוא צורה ממנו שאינו בטוח ואפשר שהצריחה עשה
בערמה להעתיק מן המקום וסמך על האורצ וכן במלחמות היצר
בתפילה כי מי שיכול ללחום ולאצד לגמרי כוחות הטבעיות להיות מואם
צרע צוודאי גם כל היום לא יפול ממדרגתו וזה נקרא ההפכות
הסט"א צוה"ק, וזהו מודריגה גדולה מדות הצדיקים שלצס חלל צקרצס
אבל אינו שגם צעת התפילה אין הרע מהצטל כלל מחלל השמאלי שצלב
כ"א שמכניע קצת לשעתו ונקרא אחכפי' סט"א כמו שאדם כופף קומת
חצירו צידיו ובהסתלק ידו ממנו הרי חצירו עומד בקומתו כמקודם, לכן
כן גם צעת התפילה בהסר מעט מוחו ולבו לדבר זר הרי הסט"א חוזר
וביער ומצלבצו במחשבה זרה וכס"כ שאין אינו בטוח בלכתי צסוק שלא
אחי מנוח כי גם שבתפילה נדמה שנגרש מעט אבל הוא בערמה כו',
ואחר הליכתו מתפילה לשוק עומד לנגדו עם האורצ שהס כמה מינים
ענינים זרים שלבו של אדם קצורה צהס, ומי שאינו צקי בהנהגות
המלחמה כשרואה שאחד שנוח ונרדף חושב שאין תקימה לו עולמי', כן
אחה לא רחיה מלחמה צימך, לא כן מי שבקי בעניני המלחמה ידע
שהיא חכמה גדולה כמ"ש בתחבולות תעשה מלחמה, ומה שאמרת
שהחרדים שצכס מתפללים צכל יוס צסוה והנהגתם צשפלות וענוה אס
תפילתם על האופן הא' שאמרת שסוה מצני עלי' אין לתמוה על
הנהגתם צשפלות וענוה כראוי לצדיקים וישרים, אבל הם תפילתם
על אופן הצ' הנ"ל מתפילתם ניכר ענוותנותם שתפילתם צחצוני וקרירות,
כן הענוה היא ענוה פסולה שמפיתוי היצר שמתחלה הגניה לבו
צבתנשאות שרואה כל השלימות בעצמו, ולפי גידל מעלתו היה ראוי
להיות מנושא ומצדל מכל עמו וחציריו ולא להתחצר עמהס, אך
שחושב להיות מנוה גם כן להיות עניו ולהתחצר עם הקטנים לכן
הוא

קשרי
אחת
צאים
פעם
צרכת
עליך
אינס
נינים
נשים
איתי
טובה
פלות
מרת
צבים
לטוב
א על
ל על
עלי'
ואין
סומא
זי לא
ונשים
שאין
צוחות
הורגל
קבע
נפסס
שופטן
כדרך
וניהס
וס א'
דימים
האיש
שמקור
חלוי
סיבות

מצרף העבודה

הוא מקיים גם מצוה זו של ענוה ויקנה כל המעלות בשלימות כ"ז
 מפיתוי היצר למי שרוצה להודות על האמת, ומ"ש שלא ראית הפרש
 אני רואה הפרש גדול מכל מי שלא התחיל עדיין ללחום כלל ואינו
 מרגיש במלחמה לעולם וחושב דרכו לדרך הישר שלומד ומתפלל ואין
 חסר לנפשו מאומה אינו מרגיש בפיתוי היצר והכל דומה עליו כמישור
 גם כשהולך בארצות עקלקלות כמ"ש לא ידעו צמה יכשלו ר"ל שלא ידעו
 גם המכשול ואינו מרגיש שגפל כבר בטעותו משא"כ מי שנלחם אפי'
 במקצת לגרש הרע אפילו לפי שעה אם נכשל אח"כ ידע צמה נכשל
 ולבו מר לו מאד ושם בתשובה ע"ז ומרחיק עצמו מה דאפשר, ומה
 ששמעת שהכתה הם מקליפת נוגה תמה אני מי שראה כתבי האר"י ז"ל
 יאמר זה, ואין לו ידיעה בכתבים, אבל ראיתי מש"כ הרח"ו בשער
 הק' דכל איש ישראל א' נדיק א' רשע יש לו שתי נשמות כמ"ש כ נשמות
 אני עשיתי שהם שתי נפשות א' חלק אלוה ממעל כמ"ש כי חלק ה' עמו
 ואפילו נשמות הקלים וע"ה נמשך מחלק עליון כזן שנמשך ממות האב
 שאפי' נפרני רגליו ניתהוו מטיפת האב, ונפשו השנית מנד הקליפות
 נוגה וס"ט"א והוא המתלבשת בדם האדם להחיות הגוף וממנו באות
 המדות רעות וד' יסודות רעים וכו' גם מדות טובות שצטבע כל איש
 ישראל כי בישראל נפש דקליפה היא מקליפות נוגה שיש בה ג"כ טוב
 והוא מיסוד עה"ד טו"ר משא"כ נפשות אלה ע"ה הם מג' קליפות הטמאות
 לגמרי, והנה כל הרואה דברי הרח"ו וכל השומע ישחק לו שאמר שהם
 מק"נ, כי מנד הנשמה אפילו קל שבקלים הוא חלק אלוה ממעל כמו
 שכ"א אומר נשמה שנתת בי טהורה היא, ומנד הנ"ג ג"כ אין חילוק
 בנדיקים וברשעים הכל מקליפות נוגה, ואין חילוק רק בתיקון הנפש
 הבהמיו, שלזה ירדה הנשמה לעוה"ז לחקן ולצרר את נפש הבהמיו
 המדות טבעי' או להכניעם לטוב, וזזה יש חילוק בין עובד אלקי' ללא
 עובד, ודברי החסיד אין לו שחר, אך דניתי להגאון החסיד לזכות
 שכוונתו היה לש"ש לפי שהי' לו דרך הישר לעצמו שעסק בלימודו יומם
 ולילה ואינה חסר לנפשו מכל השלמות וטי' שמה בחלקו ולא רצה לחפש
 ד"א ולצרר עם הגדולים שזכת זה ולא היה לו ידיעה רק מה ששמע
 מאנשיו שראו חיצוני' מנהגי' חדשים וחשש אולי יש איזה הסרה מן
 הדרך של תורה ועשה סייג וגדר שלא יתחברו עליהם וגזם בפני המונים
 שאין להם ידיעה אמת ואמר להם שהם מק"נ וכשמעם שם קליפה
 יסוגו אחור ויעמדו מרחוק וייראו מגשת אליהם :

ואמרתי הדברים מהקבלים על הלב ומוכרחים אחר שיצא מפי
 קדוש ה' הרח"ו בשעה"ק ומוכרחים לדון לרבינו החסיד
 לכ"ז שלא נתעלם ממנו דבר רק שגיזם שלדעתו אינו דרך סלולה לכל :
ואמרתי, לפי דרכיכם ההכרח ללמוד דוקא נדחילו ורחימו יסבור

לי ל
 ממו
 על
 ומכ
 ומה
 ונשל
 לו כ
 חנה
 מוזן
 הוא
 ימע
 בת
 אצל
 תפי
 קוד
 בתו
 בזו
 א
 נוטי
 ילמו
 כי ל
 יהי'
 זכת
 ילמו
 ידוע
 חי
 מזיו
 לכן
 הנש
 ללמו
 אעפ
 חז"ל
 ההל
 ילמו

לי איד הוא ענין הלימוד אס ילמוד באהבה ויראה ויהי תמיד מוחו ממולא מהתבוננות הג"ל א"כ לא יהי מוחו פנוי מלהשכיל פשט ההלכה על צורי' כי צעת הלימוד הלכה זו א"א לחשוב אפילו מהלכה אחרת ומכש"כ כשיחשוב מענין אהבה ויראה יתבלבל מוחו מהשכלת ההלכה, ומה גם שצגמרא שבת (דף ל"א) אמרז"ל על פסוק יראה ה' היא חוצרו נושלת לאדם שאמר לשלוחו העלה לי כור חיטים לעלי' הלך והעלה אמר לו כלום ערבת צהן קצ חומטין אמר לו לאו אמר לו מוטב שלא העלית תנא דבי ר"י מערב אדם קצ חומטין צכור של תבואה ואינו חושש, מוכן מזה שאס יערב יותר מקצ חומטין צכור יהי צזה משום גזל, וכן הוא צנמשל צענין הלימוד אס ילמוד כל עת לימודו צהתלהצות כדרכיכס ימעט מלימודו מחמת התבוננות צענין היראה ויגזול את לימודו, כי צתפילה יכול להיות שדרכיכס ישר שצריך להיות צהתלהצות וצהתבוננות, אבל צלימוד התורה לפי דעתינו זהו דצר שא"א כי זמן תורה לצחוד וזמן תפילה לצחוד, וצענין לימוד לשמה יכולים לנו לצאת צמה שאנו אומרים קודם הלימוד לשם יחוד כו' ולכוון לעשות רצון הצורא שציוונו לעסוק צתורה וללמוד כרי לידע המעשה אשר יעשין ודי צזה, ומה שמצוהר צזוהר אורייתא צלא דחו"ר לא פרחא לעילא אין לנו עסק צנסתרות ואפשר שזה הדרך הוא רק לצדולי ערך אבל לא לנו קטני ערך :

אמר החסיד, מה שאמר שלפי דרכינו ההכרח הוא ללמוד דוקא לשמה, תמי' צעיני כי לא פעם ושחים אמרתי לו שאין לנו נוטים ח"ו מדרך התלמוד אפילו כחוט השערה, וצפירוש אמרז"ל לעולם ילמוד אדם צתורה אפילו שלא לשמה וכו', אך צריך להצין מאמר הזה כי לשון לעולם משמע אף כל ימי חייו ילמד שלא לשמה, וא"כ קשה מתי יהי' הלשמה שאמרו שמתוך שלא לשמה צא לשמה, אך הענין מצוהר צכתבי האר"י ז"ל שאף שילמוד כל ימי חייו שלא לשמה צוודאי לסוף ילמוד לשמה, אס לא צגילגול זה ילמוד לשמה צגילגול אחר, והנה ידוע שהגילגול הוא דצר קשה מאד להנשמה כמצוהר צמשנה ע"כ אתה חי שקשה מאוד להנשמה לילך מעולם הנשמות אשר הנה מתענגים שם מזיו השכינה ולירד צעולם השפל הזה וצגוף העכור מטיפה סרוחה לכן אף שהתירו חז"ל ללמוד שלא לשמה אעפי"כ ההכרח לרחם על הנשמה שלא תרד מאיגרא רמה לצירא עמוקתא לכן מוטל עלינו להשתדל ללמוד לשמה, ואס לא יועיל עמלינו כי לא נשיג המדריגה לשמה, אעפי"כ החיוב עלינו ללמוד יומם ולילה אף שלא לשמה כמו שהתירו לנו חז"ל, ומה שאמר שאס ילמוד אדם צדחו"ר יתבלבל מוחו ולא יצין ההלכה על צורי' וגם שהקשה מהקצ חומטין ממאמר תנא דבי רבי שאס ילמוד באהבה ויראה יהי נחצב כגזל את התורה, על שני הקושיות הג"ל

כ"ז
פרש
ואינו
ואין
מישור
ידעו
אפי'
נכשל
ומה
י"ז
צשער
שימות
עמו
האצ
ליפות
צאות
איש
טוב
מאות
שהם
ל כמו
צילוק
הנפש
צהמי'
ללא
לצכות
יומם
לחפש
שמע
ה מן
מונים
ליפה
מפי
חסיד
לכל
סבור

מצרף העבודה

כ"ל אסגיר לך את דרכינו הקדוש בזה ויהי הכל על הנכון והישר ושוב
 לכל נפש אף לקטני ערך כמונו, ולא כמו דעתו שהזוה"ק דיצר דווקא
 מגדולי ערך כי באמת חורה אחת לכולנו כי הוא יתצרך משום קטין
 וגדול, להצין כ"ז אקדים לך ענין מה שכתוב וצטובו מחדש כ"י תמיד
 ועשה צראשית, כי הנה ידוע בכתבי האר"י ז"ל שצ"ב שעות היום
 מאיר י"ב צירופי הוי' וצ"ב שעות הלילה מאיר י"ב צירופי אלקי'
 וצפרטיס יותר מאיר בכל רגע שם הוי' מחדש כמ"ס צרוך חומר ועושה
 לשון הוה תמיד חומר ועושה ובכל רגע ניסחלק החיות ומאיר מחדש
 חיות צרגע שאח"כ כמו צנפס דפיקא דליצא שהוא תמיד רגוע ושוב
 בכללות י"ב צירופי הוי' ביום וי"ב צירופי אלקי' כלילה ואחר כל שעה
 ושעה עולה החיות בשעה שעברה ואח"כ ירד חיות חדש משם הוי'
 המאיר בשעה שניה וצעת עליו שם הוי' משעה שעברה עולה חיות
 העולמית וגם התורה והמצוות שעשה ישראל בשעה זו, ואח"כ צריך
 להצין המשל היטיב מקצ' חומטין שיהי' בדומה ממש להמשל מענין לימוד
 התורה עם היראה, כי רש"י פי' בגמרא קצ' חומטין ארץ מליחה משמר
 את הפירות להתליעה כי מאלד שמנונית שיש בהפירות וכשיניחם זמן
 ארוך יכול להיות שיוולד מצד השמנונית חויר מעופש ויולד מהחויר
 תולעים ואח"כ יפסיד הפירות לגמרי לכן מערבים בו קצ' חומטין שהוא
 ארץ מליחה ומצד חריפות החומטין לא יתעפש החויר ויהי' החויר זך
 ולא יוליד התולעים לכן מצד שהוא שומר את הפירות וצלעדו יפסיד
 לגמרי הפירות לכן עפ"י דין אין צו משום גזל ואם ירצה מהחומטין
 יותר מקצ' הרי זה גזל כי דמי החיטים יקרים הם מהחומטין ומקודם
 צריך להיות הקצ' חומטין מזומן בירו בשלימות ואח"כ יערב החומטין בכל
 חלקי מהכור פירות כ"א יערב במקום אחד מהכרי וצקצה השני
 לא יהי' מעירב יכול קצה השני להתליעה, ויש בזה ג' תנאים, א'
 שיהי' מזומן בירו מקודם הקצ' חומטין בשלימות, ובה' שיהי' מעורב
 בכל חלקי החלקים, ובה' שלא יהי' יותר מקצ', וכעת אסגיר לך הנמשל
 שיהי' בדומה ממש להמשל כי חטה היא צגימט' כ"ב אותיו' התורה וכמה
 יש שמנוני' בן באותיות התורה יש בחי' חכמתו ית' שנקרא שמן משחת
 קודש, וכמו במשל יכול להיות מצד רוב שמנונית חויר מעופש ויולד
 תולעים ויפסיד הפירות לגמרי כן הוא צנמשל בשמן חכמת התורה יכול
 להיות מצד שהתורה נתבלבלה בדברים גשמי' המחליף פרה וכו' וגם
 צעת לימודו עיון שכלו הוא מנפש טבעי' הבהמי' לכן יכול להיות כי לא
 די שלא יתקשר בהצורה צלימודו דהיינו שיהי' לו התורה סם חיים כ"א
 יכול להיות להיפוך סם המות ודוקא מצד השמן שבתורה שהיא החכמה
 שבתורה שנתלצסה בדברים גשמי' וכת העיון הוא בשכלו הגשמי' לא
 ירגיש הגילוי אלקות בתורה כ"א ירגיש כח שכלו הבהמיות ויהי' חכם

צעניו

צעני
 מאור
 לנצח
 הטמ
 אות
 מוט
 כ"א
 סס
 היע
 שהו
 מרו
 רמה
 איד
 ומה
 מגש
 ועיק
 חומ
 יתה
 המר
 שלא
 הת
 להיו
 הה
 שפלו
 הקד
 השמ
 חני
 רגוב
 עמו
 תור
 הא'
 חלקי
 הה
 רצע
 לשו
 צעני
 הרש

צעיניו, וזהו האויר מעופש וחשיך, כי הישות הוא נחי' קליפות נוגה
 מאויר מעופש יכול להיות שיליך מזה תולעים דהיינו שילמוד לקנטר
 לנצח את חזירו מנד ישותו שהוא חכם צעיניו, וזהו מנחי' ג' קליפות
 הטמאות, וזהו הפסד תורתו לגמרי, וגם כליון הנפש לגמרי, כי
 אותיות התורה והנ"ח מסורים וקשורים בידי החינוכי' כמאמר רז"ל
 מוטב שיתהפך שלייתו על פניו, לכן אמרז"ל חס אין יראה אין חכמה
 כ"ח לא יתבונן תחלה ביראת ה' אין נקראת חכמת התורה בשם חכמה
 סס חיים כי החכמה תחי' רק נקרא סכלית סס המות, לכן ענה
 היעוזה הוא שיתבונן קודם עסק התורה בשפלות נפשו הצהמית איך
 שהוא משוקץ ומנוול ומתועב ורחוק מאוד בתכלית מאלקות, וגם יתבונן
 מרום מעלה נשמתו שהיא חלק אלוה ממעל ממש וגודל ירידתה מאיגרא
 רמה לבירא עמיקתא בגוף העכור והחושך, גם יתבונן בגדלות חלקות
 איך שכל העולמות עליונים ותחתונים הם כאין ואפס ממש לגבי',
 ומהתבוננות כזה יוליד נפשו מרירות עצומה וזה נחי' יראה כי ירא
 מגשה, ונחי' ריחוק כי יבין ערך שפלות נפשו לגבי גדלות חלקות,
 ועיקר המרירות הוא מנד גופו השפל והנבזה, והוא ממש כמו הקב
 חומטין שהוא ארץ מליחה ומנד חריפות המליחה ישמור הפירות שלא
 יתהווה מהשמנונית אויר מעופש שיהי' סיבה להוליד תולעים, כן
 המרירות קודם עסק התורה ישמור את שמן התורה שלא יתעפש ח"ו
 שלא יהי' חכם צעיניו, כי מנד ההתבוננות משפלות לא יהי' זו
 התנשאות לגדל את נפשו ולהיות חכם צעיניו, וזהו היראה שצריך
 להיות קודם החכמה, וגם בהתבוננות זו נכלל גם אהבה כי אחר
 ההתבוננות משיפלותו ינחם ח"ע בכפלים מהחסד הצורא עמו במקום
 שפלותו אף שהוא שפלוני כזה אעפי"כ צחסדו נתן לנו הוי' תורתו
 הקדושה אשר לא זכו לזה גם המלאכים אשר בקשו תנה הודך על
 השמים ואני שפל ונבזה זכיתי ליקר ותפארת הזה, אשר צעת לימודי
 אני מקושר בענמי' ממש כי אורייתא וקב"ה כולה חד, כי התורה הוא
 רצונו וחכמתו וידוע בהרמז"ס שהוא היודע והמדע כו' ועוד התבוננות
 עמוקות בזה הענין הידוע ליודעים אשר מזה יגל וישמח מאד בעסק
 תורתו וזהו רחימו הנכלל בדחילו רק צריך לשמור בג' הנאים הנ"ל,
 הא', שיהי' מזומן בידו הקב חומטין משלם, והב' שיהי' מעורב בכל
 חלקי חלקים, והג' שלא יהי' יותר מקב, ובנמשל שיהי' מזומן בידו
 ההתבוננות, קודם עסק הלימוד צריך להתבונן צעיניים הנ"ל בערך
 רבע שעה, ואח"כ ילמוד בכח ההתבוננות זו שעה שלימה וצעת הלימוד ל"ג
 לשום התבוננות רק פשט הלכה לעומקו ואף שיעיין בשכלי הטבעי וגם
 צעיניים גשמים אעפי"כ ח"ח שינשא ח"ע להיות חכם צעיניו מנד
 הרשימו מהשפלות יהי' זו בהעלם כל השעה לימודו ויהי' שמור מאויר

מעופש

וסוה
 יוקא
 קטין
 תמיד
 היום
 זלקי'
 עושה
 נחדש
 וסו
 שעה
 הוי'
 חיות
 צריך
 לימוד
 ושמר
 זמן
 אויר
 שהוא
 ר זך
 פסיד
 מטין
 קודם
 בכל
 השני
 ח'
 עורב
 במשל
 יכמה
 שחת
 ויולד
 יכול
 וגם
 לא
 כ"ח
 יכמה
 לא
 חכם

מצרף העבודה

מעופש, ואחר השעה כשיעלה השם הוי' ויעלה גם תורתו למעלה
ויאיר שם הוי' מחדש על השעה הב' צריך לערב את החומטין הנ"ל גם
בשעה השני' כמו תנאי הב' שיחי' החומטין מעורב בכל חלקי חלקים
דהיינו שצריך לזכור מעט מענין ההתבוננות הנ"ל כמו ערך ב' הנעים
ודי בזה על השעה השני', כי מנד שקודם הלימוד העמיק בהתבוננות
שפלותו לכן די בכל שעה רק זכר בעלמא לזכור הנ"ל, וכן ילמוד כל
היום כולו, למשל כמו שאם יביישו את אחד בציונות רבות עד לעפר
הנה לנו רוחים בחוש שהשפלות תראה על פניו חף לאחר כמה שעות
חף שהוא עסק בענינים אחרים בעמקות ואינו זוכר כלל צמחו כעת
מהציונות אעפ"כ הרשימו נשאר בעומק נפשו עד שפניו יוכר לאחרים
חף למי שלא ידע מקודם מהציוש שלו, וכן אם יבשרו לאדם בשורה
טובה עד שנפשו מליחא מזה שמחה ושעשועים יוכר גם כן השמחה על
פניו חף אחר זמן ארוך חף שהסיח דעתו מהשמחה הנ"ל אעפ"כ
הרשימו נשאר בנפשו בהעלם, עד שכשישאלו מהו השמחה או השפלות
שנראה על פניו יזכור מזה תיכף ומיד בעמקות כמו שהי' צעת שפלותו
או צעת שמחתו, כן הוא הנמשל בענין התבוננות הנ"ל ממרירות
ושפלות נפשו ומשמחתו מענין התבוננות חלקות ונפש חלקות ומענין
התורה נשאר רשימה מהשפלות והשמחה בעומק נפשו חף שיסיח דעתו
מזה לגמרי מנד עיוני בעמקות ההלכה אעפ"כ הרשימו נשאר בהעלם
בנפשו מהשפלות עד שיועיל לו שלא יכול להתנשאות א"ע להיות חכם
בעיניו וגם תורתו יעלה מעלה מעלה מנד הרשימו שיש בעומק נפשו
מהתבוננות השמחה והאהבה חלקי', כי האהבה ויראה המה תרון
גדפין אשר מנדם פרחין התורה לעילא, ודוקא ז"ל שניהם כא'
האהבה והיראה, כמו למשל פריחת העוף בהגדפין צא' מוריד למטה
ובהשני עולה למעלה וזוה הוא מחתך את האויר עד שיעלה צרום
המעלות כן השפלות הוא הורדת נפשו למטה מטה שוב לאחור והשמחה
הוא עליות נפשו למעלה מעלה ובאמצעות ב' הצחי' יעלה תורתו מעלה
מעלה, כמו אם רצון האדם לזרוק לזנן למעלה למעלה חצי מתחילה
יכפוף ידו למטה ואח"כ יעלה ידו למעלה ויזרוק כי אור חוזר דוקא
חוזר לקדמותו והמצין יצין, וזהו קיום ב' התנאים, הא', שיחי' קב
החומטין מזמן צידו דהיינו שיצין קודם הלימוד המרירות והתבוננות
השמחה ואח"כ יערב את המרירות בכל שעה ושעה, ותנאי הג' שלא
יערב את המרירות בכל שעה יותר מדאי כי יחי' נחש לגזילה לעסק
התורה כי התו' בעלמא יקר מאוד נעלה מהמרירות כמו החטין
מהחומטין, ולפ"ז אין להאריך יותר בזה, כי אחר הדברים המושכלים
האמיתיים האלה אין מקום לכל החמיכות משאלתו וגם דברי רז"ל ביום'
שנתבהירים ומזוקקים ומדויקים על אמיתם:

אמר

אב
חפיו
אב
הבה
צלל
שעו
ע"י
ואח
שעו
מעצ
ציומי
שיחי'
הוא
נשמו
זר
חמי
דמש
המו
היום
מי
אב
שע'
כי
עני
המל
למל
הנך
המל
נגע
ק"ש
מדק
אב

אמר השואל אך תמה אני שאם אתה מאריך בתפילה כמה שעות
 הי' לך להרבות בלימוד יותר ואתה מקצר בלימוד לפי ערך
 תפילתך, וע"ז ארז"ל מניחין חיי עולם ועוסקים בחיי שעה כי תפילה
 חיי שעה ותורה חיי עולם :

אמר החסיד לא ראית ספרי חכמי אמת להצין ענין תפילה והתורה
 כי התפילה במקום הקרצנות אדם כי יקריצו מכם קרצן מן
 הבהמה שאדם הוא המקריצ ומעלה את הבהמה כן נפה"א שנק' אדם
 צלם אלקי' מעלה ומקריצ לנה"צ שתיכלל באחד כמו העלאת תמידין
 שעולה ע"ג המזבח ע"י אש מלמטה למעלה תחילה כן נפה"צ עלייתה
 ע"י רשפי אש ותשוקה ונימאון הטבעית בפסוקי דזמרה ושהיים לפניו.
 ואח"כ צק"ש וח"י זרכות. ורוח חייתי רוח ואמשיך רוח כמו ע"י הקרצן
 שעולה לריח ניחוח נמשך אור למטה לאש שע"ג המזבח שהי' מחגבר
 מעצמו ומחיליו ולא היו הכהנים זריכי' להביא אש למערכה כמארז"ל
 בימי שמעון הצדיק כן נמשך אור אלקי' אחר התפילה בלימוד שהוא לימוד
 שיחי' הקצ"ה יושב ושונה לכנגדו, וע"כ כל העלאות והתדבקות בתפילה
 הוא רק כדי להיות המשכה בתו', ולכן זדורות הראשונים שהי' להם
 נשמות גבוהות ולא היו זריכין כמעט לתפילה להעלות את נפה"צ כי כמו
 זר נחשב אללם כמאמר הילל לגמול חסד עם העלובה והיו עוסקים
 תמיד בהמשכות חלקות בתורה משא"כ אנו נשמות נמוכות עיקבא
 דמשיחא זריכין ידיעה רבה וזמן רב להסיר כל הסתרות ולזכך לנה"צ
 המוסתר בז' מדות הרעות שבה, ע"ז אמרו הלואי שיתפלל אדם כל
 היום כולו, ואף אם ימעט עי"ז בלימוד א' המרבה וא' הממעט ובאמת
 מי שנשמתו מאוד נעלה גם בזמנה"ז התורה ז"ל עיקר עבודתם כידוע:
אמרתיו מה טוב ומה נעים דבריך אש כוונתך רצוי' לסאריך
 בתפילה להגביר אש האלקי לצער ולכלות הרע, אפשר
 שע"ז אמרו הלואי שיתפלל אדם כל היום כולו ואין צידי לרחק או לקרצ
 כי הוא דבר המסור ללב, אך לפי דבריך שאלתי אחר שאתם מייעגים
 ענייכם להתפלל בהתבוננות ובתחבולות מלחמה הי' לכם להזהר בזמן
 המלחמה, כי גם זה מתחבולות המלחמה לשמור ולכוון את עת הכושר
 למלחמה שזמן ק"ש למנוח מן המונחר הוא לקרות ק'ש כוונתיקין קודם
 הנך החמה ולהתפלל בהנך החמה וראוי לאנשים התרידים למנות לקיים
 המנוח כתיקנה מן המונחר כדרך שעושין אללינו אשר יראת חלקים
 נגע בלבבם שמנדדים שינה מעיניהם ומשכימים קודם הנ"ח לקרות
 ק"ש ולהתפלל ואתם מאחרים אפי' זמן תפילת הציבור, גם אין אתם
 מדקדקים להתפלל עם הש"ץ בציבור נעת התפילה שאפי' דין המאחר
 לבוא לביה"כ צריך לדלג מזמורים ולמהר להתפלל עם הציבור:

אמר החסיד רואה אני שאתם תופסים בכל דבר החינוכיות ולא
 הפנימיות

מעלה
 גם
 לקים
 געים
 וננות
 כל
 לעפר
 שעות
 כעת
 חרים
 שורה
 ה על
 עפי"כ
 ופלות
 פלותו
 יירות
 מענין
 דעתו
 העלם
 חכם
 נפשו
 תרון
 כא'
 למטה
 צרום
 שמה
 מעלה
 תחילה
 דוקא
 קצ'
 וננות
 שלא
 לעסק
 החטין
 הכלים
 זמם'

מצרף העבודה

הפנימיות, כי הפנימיות מנות ק"ש הוא הכוונה לקבל עלינו עול מלכות
שמים ואם לא כיון בפסוק ראשון צריך לחזור, וכן צרכות חנות של
ש"ע הכוונה מעכבת, ואפי' למ"ד מנות א"צ כוונה היינו דווקא במנות
מעשיות שאעפ"י שלא כיוון הרי קיים המצוה בעשייתה אלא שאינה מן
המוצחר, אצל ק"ש ותפילה עיקר עשיית המצוה היא הכוונה שהם
דברים המוסרים ללב ואם לא כיוון לא עשה ולא כלום, וזמן ק"ש עד
סוף שעה ג' ותפילה עד סוף שעה ד' והקורא מכאן ואילך לא הפסיד
כאדם הקורא בתורה וי"א שלא הפסיד אפי' הצרכות, והנה צוודאי
אדם הקורא כוונתיקין כוונה היא מצוה מן המוצחר אצל אס קרא
כוונתיקין בלא כוונה שהיא פגוף בלא נשמה לא עשה מצוה כלל, ומי
שקרא ומתפלל בשעה ג' וד' ומייגע עצמו לכוון עשה מצוה עכ"פ רק שאינו מן
המוצחר, וכן תפילה עם הציבור אינה מעיקר מנות תפילה לעכב כמו
שמנינו בגמ' בכמה מקומות בכמה הנאים ואמוראי' שהתפללו ביחיד
כמארז"ל על ר"ע כשהי' מתפלל ביחיד אדם מניחו כו', והעיקר המעכב
הוא הכוונה, ואם אדם יודע בעצמו שלא יכול להתפלל צניבור כוונה
כ"א ביחיד צוודאי מצוה עליו להתפלל ביחיד ולכוון, ואחס לא כן עמכם
שתופסים החינוניות להתפלל ק"ש כוונתיקין גם שאין הגוף נקי שאין לו
שהות למחר נואה להפחה ואין לו שום הכנה על כוונה ק"ש ותפילה
והוא רץ להתפלל ומחזיק טיבותא לנפשו על שלימותו ואין לו אלא מעשה
אבותיו צידו שהיו מתפללין כוונתיקין, ואין להם לב להבין שגם צדורות
הראשונים לא היו מתפללים קודם הנץ החמה כ"א אנשים גדולים ונקראים
והיקין ופי' רש"י אנשים ענוים ומחצבים המצוות והי' גופם קדוש ולא
היו צריכים לשום הכנה כי נפש חלקות היה אצלם עיקר המנהג, וכמו
זר נחשז אצלם הגוף וכליהם הוא הגוף הם כלי הקודש, היכל ה'
וידעו והצינו כוונת הק"ש וסוד סמיכת גאולה לתפילה קודם הנץ החמה
ע"ד שארז"ל על רב צדונא שאדם גדול הוא פ"א סמך גאולה לתפילה
ולא פסק חוכא מיני', הרי צדורות הראשונים הי' אצלם דבר גדול לקיים
המצוה כתיקונה, ומה נאמר אנו צדורות הללו עקבי דמשיחא בחי'
עקביים ממש לגבי המוח והראש שאין בנו קדושה וטהרה וקרוז להיפוך ח"ו
צריכין אנו הכנה רבה לנקות ולטהר חינוניות הכלים שהוא המחשבה
שהרי חסדי הראשונים היו שוהין שעה א' שיכוונו לבם למקום ושעה
זו אינה שוה לכל אדם כי צדורות הראשונים הי' די להם צמן מועט כי
היו דביקים למעלה תמיד בהתקשרות עצמית כמ"ס על רבי בשעה
שמעביר ידיו על עיניו מקבל עליו עול מלכות שמים אצל אנו שמקושרים
בעצמות להצלי העולם ורעונות זרות צריך שעה גדולה להסיר
החינוניות הזרים ולשצר כחית הגוף צמרירות לכן אין אנו תופסים
חינוניות של מצוה לקרות ק"ש כוונתיקין שצוודאי לא נוכל לכיון ולוודאי

שאחר

שאל
צלת
פניו
זכום
התי
לעם
על
המות
כו'
וכל
בהם
למלך
והכל
תיקו
מוכני
המש
מתע
היו
עצמן
בשעה
נחת
שלא
חובה
כה
חנות
להסי
השיר
לא
הב'
ד' וע
המלך
וכאש
וגם
דור
חכם
בא'
המע

שאחר כל ההכנה נוכל להתפלל בזמנה גם להתפלל עם הש"ך ציבור בשום
 צלתי אפשרי לכיון אפי' פי' המלות כי לזה צריך מנין מיוחד שיהי' כולם
 פנוים מטרדת הזמן משא"כ עכשיו שצעוה"ר עול הגלות וטרדות הפרנסה
 וכמעט רוצם ככולם אין להם פנאי להאריך אפילו מעט ומעמידים לפני
 התיבה מי שחיטף במהירות וטוחן ברחיים של גריסין למהר לנחת
 לעסקו ואם יתפלל עם הציבור ינא שכרו בהפסדו, ושמעתי משל ע"ז
 על כל הג"ל למלך שהי' מתענג מכלי זמר ובחר מעצדיו חכמים בחכמת
 המוזיקע וליזה חותם שינאו בכל צוקר בשעה ד' זיחד בנבלים וכנורות
 נו' כ"א בכלי מיוחד שלו לשורר לפניו וקבע להם שכר הרצנה כיד המלך
 וכל מי שמזרז לבוא בהשכמה למלך הי' נחת רוח למלך ושכרו כפול והי'
 בהם ב' כחות כח א' היו חכמים גדולים בחכמת המוזיקע ואוהבים
 למלך לעשות לו נחת רוח ומתענגים בעבודתם יותר מקבלת הפרס
 והכלי שיר שלהם היו טובים ויקרים מעני אלמוגים ולח הי' צריכים שום
 תיקון והי' משכימים קודם הגן החמה לעשות נחת למלך והכלים היו
 מוכנים והלכו לפני המלך לשורר, והעמידו א' מהם המנין יותר לשיר
 המשא ראש התחילה בשיר וזידו מכתב השיר הנקרא נאטין והי' המלך
 מתענג מאד מעבודתם, והכתב הז' לא היו חכמים כ"כ גם הכלים לא
 היו מוצהרים וצריכים תיקון מעט ולא היו הולכים בהשכמה שהיו מוכנים
 עזמן והכלים שלא יפסוק הנימא בצוחם לפני המלך והלכו לזמן המוגבל
 בשעה ד' ועלתה זידם השיר והשלימו כפי טוב ומקבל גם מהם המלך
 נחת רוח, ואח"כ קמו צניהם של ב' הכיתות, הכת הא' היו בהם צנים
 שלא ידעו ולא הבינו בחכמת הניגון כלל והי' כלים רעים ולא הי'
 אוהבים את המלך כ"א שנתנו עיניהם בקבלת הפרס מאת המלך וצני
 כת הא' ראו באבותם שהי' משכימים לילך קודם הנ"ח עשו ג"כ מנהג
 אבותיהם והלכו בהשכמה צלי הכנה עם כלים רעים ושזורים שלהם
 להשיג השכר כפול שהצטיח המלך לתת לאבותם וכאשר שמע המלך לקול
 השיר קולות של שקר שאינו עפ"י חכמת השיר סגר הדלת צעדס והם
 לא הבינו ששפך להם קיתון של מים על פניהם ולא מנעו לילך, וצני הכת
 הז' ראו מאבותיהם שקמו והלכו בשעה ד' הי' מתענגים בשינה עד שעה
 ד' ועמדו ולא עשו שום הכנה והלכו עם כלים פסוקים ועמדו לפני
 המלך ומהרו לקצר בשיר כי כוונתם רק להשיג הפרס שהצטיח המלך
 וכאשר שמע המלך גם השיר שלהם שאינו עפ"י אמיתית החכמה פנה מהם
 וגם הם לא הכירו זאת הסתרחקות מאת המלך וארכו הימים דור אחר
 דור עד שנעשה אצלם כמו טבע לעשות מעשה אבותם צידם עד שקם
 חכם אחד שהי' חכם גדול בחכמת המוזיקע וכל כליו היו טובים ויקרים
 בא' מן החכמים הראשונים והי' אוהב מאד את המלך וכאשר ראה את
 המעשה הרע של צני דורו וסיכלותם שנשכח מהם כל החכמה ומעשיהם
 וכליהם

לכות
 של
 מכות
 מן
 שהם
 עד
 פסיד
 וודאי
 קרא
 ומי
 גו מן
 כמו
 יחיד
 מעכז
 כוונה
 גמכס
 אין לו
 ופילה
 זעשה
 דורות
 ראים
 ולא
 וכמו
 כל ה'
 החמה
 תפילה
 לקיים
 א בחי'
 וך ח'
 וחסבה
 ושעה
 יעט כי
 בשעה
 ושרים
 להסיר
 תופסי
 ולוואי

מצרף העבודה

וכליהם מקולקלים היצר לו מאד על כבוד המלך התחיל לגלות חכמתו
למיודעיו ולימד אותם דעתו להציגם טעותם ופחיתות ערכם שלא
יהרסו לעלות במעלות ההשכמה קודם נן החמה שלי הכנה מקודם
בגופם וכליהם ונתחברו אליו מיחידי סגולה המצינים צעם שהי' להם
ידיעה בחכמה ההיא ולימד אותם החכמה ההיא על צוריי' ונעשו חכמים
גדולים, ויותר שהיו חכמים עוד תיקן משלים הרבה להסביר גם
להפשוטים אפם קצתו מהחכמה ההיא ונתקצצו אליהם קיצון קטן
וכאשר למדו מעט היו מתקנים כליהם קודם הליכתם ואחרו מעט
הליכתם ופרשו עמם עם הקיצון שלהם מהכת הטועים וצאו לפני
המלך לצדם בכליהם מתוקנים והנהיגו השיר עפ"י חכמת מוזיקע,
והוטצ צעיני המלך, וצעיני הכת הנ"ל הי' רע והי' להם לזרח על שפירשו
עמם ולא נהחברו עמם אך לא הרימו ראשם לחלוק עמם כי היו
את החכמי' מקודם צואם אל החכם הראשון ללמוד ממנו שהיו אנשי
צורה וחכמי', ואח"כ נסתלקו החכמי' ונתמעטו הלצנות ההם ונשאר
תלמידיהם שלמדו כ"א לפ"ע ונתקצצו לכ"א קיצון גדול ונלוו עמם
רבים שאינם יודעים מהחכמה ההוא רק שיקרא שמו עליהם אז רבתה
המחלוקת מהכת הנ"ל ומשנאחם הפכו הקערה על פיהם לדבר תועה
על החכם הראשון ושמו אור לחושך וחושך לאור, ככל הדברים האלו
וככל החזיון הזה כן קרה לנו, והמשכיל על דבר להצין משל ומליצה יבין
אחרית דבר מראשיתו וד"ל :

אמרת

דברך טובים וערבים ציופי המליצה וקרובים אל האמת,
שראיתי בדורינו רוב המתפללים וותיקין הם כמשל ומליצה
ככל פרטיות, אבל שאלתי אחר שבנית במליצה עבור קטני הערך שצריכי'
הכנה ולתקן כליהם אבל מה יועיל המליצה על המוחזקים אצלנים
לצדיקי' שכליהם טובים וא"צ הכנה ומאחרים זמן התפילה :

אמר

החסיד כבר התניתי לך ועמך שלא להקשות ממנהג פרטי
שאינו שוה בכל כי ידוע שהצעש"ט ותלמידיו היו מתפללים
כוותיקין וכן הי' תלמידו ה"ה הרב"מ דוב צער ממעזריטש נוהג ברוב
פעמים ולפעמים שהי' אנוס מחמת שהי' חולה גדול עכ"פ לא מאחר
זמן התפילה של הציבור וגם הצדיקי' שבזמנינו הרוב מהם ראיתי שאין
מאחרין זמן ק"ש ותפילה רק צדיקי' פרטים כמו הרב הצדיק המפו' ר'
מיכל זלאתאווער והגאון הצדיק ר' יצחק לוי ז"ל הם מאחרין זמן התפילה
וקורין ק"ש של קרצנות בהשכמה וצוודאי יש להם טעם נסתר ע"ז צדק
פרט להם, ואין לנו רשאין להרהר אחריהם כי מי יבוא אחר המלך
אחר שאנו רואים שהם צדיקים גדולים בכל מעשיהם ומקיימים כל
החוקים שבתורה ומדרבנן צאהבה ויראה רק בפרט זה שהוא זמן
התפילה שהוא מדרבנן הם מאחרים מחויבים לנו לשמוע להם ולהעמידם
על

על
פשו
על
שהי
ידי
צק'
הוא
קרו
הק'
שמ
לצב
מה
את

א
א
א
מה
כש
צני
יש
כל
דבר
כמ'
כמ'
צה
שע
הש
דע
צדי

על חזקתם גם בדבר שאינו מוצן חללינו, ומה שאפשר לתרץ עפ"י פשוט שיהי' נכון מצוה לתרץ כמו בדבר זה לנו אומרים שהם סומכים על ק"ש דקרננות לנחת בהם ידי חובת ק"ש כמ"ש הטור בשם רמ"ח שהי' רגיל לומר פסוק ראשון שמע ישראל גם בשכמל"ו והי' מכוון לנחת ידי חובת ק"ש זו משום דלפעמים שאומרים קרוצן ומתעכבים בק"ש עד אחר זמן ויהיו יוצאים בפסוק ראשון, למ"ר שפ' ראשון לבד הוא מן התורה. ולנו קוראים כל הג' פרשיות לנחת לד"ה ואז מחמת קרוצן הי' מאחרין זמן ק"ש עד אחר זמנה, צודאי הצדיקים שמעכבי' הק"ש של ציבור עוסקים מקודם בדברים החשובים יותר מקרוצן שהיא שמחת הפיוטים ומותר לפי' לכתחילה לסמוך ע"ז, ומ"ש שהמאחר לזאת לבהכ"נ ע"פ דין צריך לדלג המזמורי, האר"י ז"ל כ' שאסור לדלג ולשנות מהסדר שנתוסד ע"פ סדר הכונות מכוון נגד עולמות עליונים, והמשנה את הסדר מהפך את הנגזרות ואילו ראה או ידע זאת לא הי' מאריך וכותב לדלג:

אמרתיו לפי דבריך החירון עולה יפה אך הוא אפשרי ולא הכרחי ואם אמונתך חזקה באמונתך תחי', ואחר שהגיעני לאמונה אשאלך שראיתי שחננך ה' דעה והשכל ושמשת גדולים, הודיעני מה שקבלת מעיקרי אמונה שצריך לקבוע בלב המאמין וענין הדעת שהוא השגת חלקות שהוא הזוהר כמ"ש וידעת את הוי' דע את חלקי צדיק כו' כמו שהאריכו בזה בעלי חו"ה ושל"ה ואין דעתי נוחה בחקירות מציאות ואחדות המוזכר בחו"ה ושאר מחקרים כי חקירות פלוסופים הם זרי' ורחוקי' ממנו:

אמר החסיד, הקשית לשאל כי עדיין לא קבלתי צעיקרי האמונה כ"א מעט מזער, הנה ענין האמונה הוא דבר שלמעלה מהדעת והשכל והיא נמצאת בקצוטי' וקצוטי' בלב איש ישראלי כמו טבע בנפשו מנד נשמתו ואפי' קטני' וע"ה מאמינים שהוא י"ת נמצא ח' אמיתי והוא חלל בני ישראל מושכל ראשון כי אין הדבר עושה ח"ע ולנו רואי' שהארץ ומלואה יש בה חיות הכל מחיות הצורה כמ"ש הרמב"ם מאמיתת מציאותו נמצאו כל הנמצאים, ולנו יצויר כניכול העדר שפעו ח"ו יגוע כל צמר ואין דבר רק בעולם שכל מה שהאדם רואה הכל התלצות חלקות ממש כמ"ש מלא כל הארץ כבודו והאמונה זאת שגורה צפי כל כנדיק כרשע כמאמרז"ל גנבא חפוס מתרתא רחמנא קרי, לפי שהאמונה הוא בהסתר והעלם נעת שהאדם חוטא ואינו שולטות למשול צרות שעות שעלה בלבו כי אין אדם עובר עזירה כו' אבל הדעת הוא התקשרות השכל בצורה י"ת כל ימוט לעולם ומי שאין לו התקשרות תמיד נקרא דעתו קלה כמו נשים וקטנים דעתן קלה, וע"י הדעת יש חילוק בין צדיק לרשע כי מי שדעתו שלימה לא צמירה יחטא הוא ענין הכרה

כמתו
שלא
קודם
להם
כמים
גם
קטן
מעט
לפני
יקע,
פירשו
היו
אנשי
גשאר
גמיהם
דבתה
תועה
האלו
ה יבין
חמת
מליצה
צריכי'
צליכם
פרטי
פללים
צרוצ
מאחר
שאין
פו' ר'
תפילה
צדק
המלך
ים כל
ואז זמן
עמידם

מצרף העבודה

שאמרו ל בן ג' שנים הכיר אברהם את זורחו היינו התקשרות ענמי
שבתחלה כשראה השמש חשב שזה המהווה את העולם עבד כל היום
את השמש בהתקשרות עד שהשיג חיות אלקי הוא המחי' ועוז הרגשתו
לגמרי ודבק בצורחו :

אמרתי עובדים דבריד, אך מ"ש שכל מה שהאדם רואה הכל התלצות
אלקית ממש את קבלה הוא צידד צריך אתה לעמוד
בקבלתך אבל אני אומר רבה אמונתך ואוספת על המדה כי אני שמעתי
מחזיריי ששחקי' על האומרי' כן שהם מגשמים את הצורח י"ת לומר
שהוא מתלבש בעמים ובאזנים רק שצריך להאמין שהקב"ה ממלא כל
עלמין כהתלצות הנשמה בגוף כו' ועל הדבר הזה הגני מבקש מנך
להשיבני תשובה ברורה :

אמר החסיד, אמונתך הוא מקטני אמנה וקרוב לדעת הפילוסופים
שאומרים שלגודל רוממותו ית' לא יתכן שישיגה על פרטי
האישים כ"א דרך לקיום המין, אבל בני ישראל מאמינים שאין ליתן
ערך אליו ית' לומר שהוא קרוב לשמים יותר מצארץ כי הוא רם וגשם
ומשניהם הוא מנושא בתכלית ההתנשאות אעפ"כ הוא מהוה ומחי' ע"י
התלצות בשמים ובארץ שגם בשמים הוא משפילי כו' רק שאצל הגוים
הוא רם שאינם משיגים כו' אבל לנו בני ישראלים המשפילי לרחות
בשמים ובארץ שגם בשמים הוא משפיל להחיות כמו ארץ הגשמי ממש,
ואדרבה יש מדרש ארץ קדמה לשמים שסוף מעשה עיקר גמר הרצון
ותכליתו כאמור סוף מעשה במחשבה תחילה וכן מצוה צדדי הרמז"ן
שזידיעת עזמו יודע את כל הנצרחים והוא וידיעתו אחד, ואחר שאתה
מאמין שהוא משפיע כח הצומח בארץ והוא ע"י ידיעת עזמו ככ"ל ואחר
שהוא וידיעתו אחד הרי כמו שאמרת שכל התלצות אלקית, ומה
שאמרת כמו הנשמה כו' אינו דומה כי התהוות הגוף אינו מהנשמה
כ"א מטיפת חזיו ואמו וגם אח"כ הוא ניזון ע"י אכילה שמתצר הנשמה
אל הגוף משא"כ השמים והארץ שכל עצמותם ומהותם נצרחו מאין ליש
והוא ית' מהווה בכל רגע, ומשארז"ל מה הנשמה ממלא כו' היינו
שהביאו משל שהקב"ה מחי' את כל העולמות כמו הנשמה מחי' את הגוף
וכמ"ש ואתה מחי' את כולם, אבל ע"ז ארז"ל א"ת מחי' אלא מהוה
ר"ל שאינו דומה להנשמה שהיא רק מחי' את הגוף אבל הקב"ה מהוה
מאין ליש למעלה משכל חנושי ואין דוגמתו בתחתונים ע"כ הביאו המשל
על בחי' מחי', אבל הדברים כפשוטן מכה"כ ממש וכן צה"ק לית אתר
פנוי מיני', אך לקרב אל השכל איך ומה הוא האריכו בזה חכמי האמת
בספרים, ואם אין לנו ידיעה בעבור קוצר שכלינו אין לנו להסיר אמונה
פשוטה המסורה לנו מאבותינו הק' שהלכו בתמימות צלי לחקור בשכל
חנושי ענין אלקי אשר הוא למעלה מן השכל, ומה שמעתי מחזירך

מקרה

מקרה השגיאה שקרה את כולם ה' יכפר, ואם הלך הלכת בעקבותיהם לא יסי' הפארתך עליהם:

ואמרתיו אחר שאין לי קבלה באמיתית אמונה מפי רבי אלולי משגה הוא וידי שמתי לפי אמת דזרת ולא אענה עוד, ושאלתי, הנה כל הדברים אשר שמעתי ממך עד עתה נשם רעותך לפי הגרסה הם דברים יקרים ומשמחי לב וטעמם ונימוקם עפ"י התורה וראוי לכל זר דעת לקבלם בני טוב, אך נפלאתי להצין הסיבה שאין רוח הצריות נוטה מהם וכל הלומדים מנקדים עליכם ועל רעותיכם, ולא מצינו כזה צדורות הראשונים שהיו ג"כ צעלי קבלה וצעלי רוח"ק כמו הרמז"ן והראב"ד ודומיהן שתורתם ועבודתן נתקבלו בצדון לבני דורם וכולם היו מכבדים אותם ומנשאים אותם ואיש לא עמד צפניהם להכפר דבריהם, וגם צדורות האחרונים היראים והפרושים רוח הצריות נוטה מהם ואוכזים אותם, ואם כדצריכם שהוא איש מרעהו מדוע לא נפל קנאה על הפרושים, אין זה כ"א שנודע להם איזה שמץ דבר מה שלא נודע לנו קצרי דעת:

אמר החסיד סיבת הפירוד והמחלוקת הוא משני טעמים פשוטים, א' שינוי הנוסחאות של תפילה ומנהגי האר"י ז"ל שקבלנו עלינו מחדש שהם משונים ממה שהיו וזה גורם פירוד הלצות שהוטבע בטבע האדם לאהוב את המשתווה ולשנוא את ההפכי לו וכשירצה השכל לאהוב את ההפכי כי הוכשר מעשיו צעיניו הטבע מחייב השנאה לעמוד כנגדו לשטן ומכסה על האהבה הנא מן השכל ומוציא שמץ פסול צמעשיו ולא ימונא דבר טוב כלל אשר רואה שדין הכל לאהוב, ומה גם שרואה מהנשא ונוטל עטרה לראשו להתנהג עפ"י מנהגי האר"י ז"ל לא יוכל לסבול וכל דבריו צו יצו לו ומחפש חיפוש צנרות למונא עונו לשנוא ושנאה העורר מדנים לחרפם, וכל המרבה לספר בגנותם הר"ז משובה, והשנית, צפרון הדבר ורצו מנינים בכל עיר והכל עולים למנין נקראים נשם חסידים וכל הרוצה ליטול את השם הר"ז נוטל וצריצוי הקיצוץ רצו הסינים שיוצאים מן הכלל שאינם מהנהגי' כראוי ונקראים נשם המושאל והרוצה להטייל דופי קורא נשם העצם ודן בכלל ופרט אין בכלל אלא מה שצפרט, ומזה יצא משפט מעוקל על הכלל, משא"כ צדורות שקודם האר"י ז"ל שלא הי' שינוי מנהגם בתפילה והכל היו מהפללים ביחד, גם החכמה של לימוד נסתר הי' בנסתר והעלם ולא צריבים כ"א היו מוסרים לתלמידיהם יחידי סגולה ולא שזפהו עין רואה שיחול עליהם דיבת העם, ולכן בימי הנעש"ט והה"מ דמעצריטש שהיו תלמידיהם גאוני עולם וגדולי הדור גם שמונהגים היו משונים לא הי' פ"פ לבעה"ד לחלוק כ"כ [וכבר רמזתי זה במליצת משל השיר] כמו עתה, ומ"ש מדוע אינם מקנאים בהפרושים,

הנה

כמי'
צוה
שח
שית
ממד
עתי
לומר
כל
ממך
פיה
צרתי
ליתן
נכח
ע"י
גוים
יאות
מש
הרצון
ימז"ן
אחה
ואחר
ומה
גשמה
גשמה
ן ליש
היינו
הגוף
מהוה
מהוה
המשל
אחר
האמת
אמונה
בשכל
צריך

מצרף העבודה

הנה ידוע ענין הקינאה אינו נופל זולת שהמעלה ההוא מופלא ממנו
 להשיגם אבל דבר שיוכל להשיג אינו מתקנא כמו שאל שנתקנא בדוד
 על שאמר דואג שה' אתו שהלכה כמותו דבר שאין בו כח"ל [סנהדרין
 ז"ג ז'] ולפי שדרך הפרושים לא נפלאה היא מכל אדם שירצה
 לקבל ע"ע יגיעה צער ליטב וללמוד בהתמדה ושינוי דרכה ואינו חסר
 לנפשו מאומה להשיג עוד לא שייך גזה קנאה, אבל דרך הצדיקים
 והתמימים שקנו שם טוב לעצמם ע"י יגיעת הנפש בטרדת המוח והלב
 להעמיק דעתם בחזק בו ית' ולמאוס בחיי העוה"ז שצריך לזה הרבה
 יגיעות ואין כל אדם זוכה לזה וצריך עזר מן השמים ע"ז רמזו רז"ל
 לאסוקי שמעתה אל תלוצץ דהילכתה אינו תלוי ביגיעה אלא בסייעתא
 דשמי' ר"ל שיהי' העלאת והולכה לתורה שלומד לשמה ולא יסאר למטה
 צריך עזר לזה כו' וע"ז נופל קנאה. ואע"ג דאינהו לא חזי מזלייהו חזי
 הטוב הגנוז בצדיקים ומתקנאים בהם הלומדים שאינם י"ש על התנשאות
 חיצונית שרואים ואינם מכירים הפנימיות לכן שיניהם חנית וחייבים
 ולשונם חרב חדה לדבר על צדיק עתק, והם נותנים יד לפושעים פחותי
 הערך אנשי לזון שהשנאה שלהם עלי טעם וסיבה אלא לצד היותר
 חלוק, כמ"ש הקדושים נ"ע, וצשמעם שהותרה הרצועה מחזיקי' למנוח לחרף
 ולגדף, וקלים היו רודפינו, כי מי שיש בו י"ש צלצו שם יד לפה שלא
 להוציא דבר מגונה על גדולי הצדיקים:

אמרתי

השבת לי סיבת פירוד המנהגים כי אני הכרתי שהתחלת
 הטיגה שהי' לי על ששמעתי שנצדלו מהוך העדה ולבשו
 בגדי קודש להתפלל ביחד נוסח האר"י ז"ל, ותמהתי וכי כל העדה שלכם
 כולם קדושים ומדוע יתנשאו על קהל ה', ואח"כ ראיתי הנכבד כמה
 אנשים אשר כחול שוויניהו רבנן הטיב חרה לי עליהם ועל רבותם ודנתי
 בכלל ופרט כאשר אמרת, אבל מה יענה על הפירוד שנמנא ביניהם צין
 שני כחות של שני רבנים שכל אחד משפיל את חצירו הרב עם תלמיד,
 ומה גם לפי דבריך השגות התורה והעבודה שלכם כולם מרועה א'
 נתנה הוא הרה"מ ר' דוצער ממעזריטש ואיך נתפרדה לכמה ראשים
 משונים:

אמר

החסיד תהמתי עליך מהזכרת הפסוק כולם מרועה אחד כו'
 ומקשה ממנו ואיך שכחת מה שפירשו רז"ל דברי חכמים
 כדרבנות כו' אעפ"י שאלו האוסרים ואלו מתירים הכל מרועה א' נהנו
 ואלה ואלה דברי חלקים חיים, ודבר זה הי' נובג גם בדורות הראשונים
 בתלמידי צ"ש וצ"ה וכס"כ בדברים המסורים ללב ואין לבות בנ"א שזה
 יתפעל כך וחצירו מתפעל באופן אחר וכל דרך איש ישר צעיניו ואינו
 יכול לסבול התפעלות זולתו וכמו זר נחשב לו ויסתכל בחצירו צעין רעה
 ולא ימנא כשרון מעשה גם צעודי ה', וזה נהוג גם באנשים חשובים
 וכאשר

וכאשר מגיע לקטני הערך וקטני בעלי שכל ויעוררו מדנים ושנאה
 שכלב, ודבר זה ראינו גם בנגלה בשלומדים עוסקים בשכל עמוק דק
 בעיון אין שנים מסכימים לדעת א' נגטיות השכל וכ"א אינו יכול לסבול
 דברי חזירו ונעשו אויבים כלב זל"ז כמשארז"ל על פסוק כי ידברו את
 אויבים בשער, משא"כ בשלומר דבר פשוט בלי עיון לא היו חלוקים
 דיעותיהם, וכש"כ בעסק דרכי עבודת ה' יש בה דרכים רבים וחילוקים
 דקים ביניהם שכ"א צורר לו כפי הנאות לו ומואם דרך חזירו אבל
 כולם יוצאים וצאים לדרך הגדול:

אמרתי לא אכחש שלא עסקתי בהתפעלות לידע חילוקי ההתפעלות
 רק בלימוד נגלה בעיון דקו דברי מעל' כאשר נסיתי
 בזה, ויתכן שדברי מעל' כינים כמוזן בדרכי ה' שגם שנראים כדרכים
 חלוקים בראשם מתייחדים בסופן להגיע למחוז חפנם, עתה ספר
 נא לי מהגדולות שעשו הנדיקים אשר אתה מתפאר בהם ולא תספר לי
 מפי השמועה כ"א מה שראו עיניך:

אמר החסיד הדברים הנוראים ששמעתי על רבותי הקדושים נ"ע
 אשר לא זכיתי לראותם רבים הם ואמיתים הם, כי ברבים
 הי' עמהם לאלפים בחותו מעמד, ואחר שידעתי שלא תכנס באזניך
 ולא תאמין לכל המופתים אשר אספר, ואין לתמוה כי גדורותינו
 אותותינו לא ראינו ורחוק בשכלינו לנייר איזה אות ומופת שלא כדרך
 הטבעי, וכן קרה בימי האר"י ז"ל, שהאנשים שלא ראו את האר"י ז"ל
 לא האמינו מפי השמועה לכל הדברים נפלאים והי' ללעג בעיניהם
 כמ"ש הרח"ו ז"ל במאמר פסיעותיו של א"א ע"ה, וז"ל וכ"ז כתבתי
 להוציא מלב הדוברים על נדיק מורינו ורבינו עתק בגאווה וצו אוי
 לנפשם כי אלולי הביאו על הניסיון הי' אירע להם כמו מלכת שבא אשר
 לא האמינה לדברי שלמה ע"ה עד אשר ראתה בעינה אשר הוסיף על
 השמועה ודי בזה ועל כיוצא בזה אמרו הקנאה והתאוה והכבוד מוליחין
 את האדם מן העולם ואין ראוי עליהם כו' עד שיראו וישמעו ואז
 מונטחני אשר יענו אמן בקול עכ"ל, אך מאחר שאתה מנקש ממני
 לספר לך מה שראו עיני ולא זר אספר לך, וסיפר לי, ואין ריבוי
 להאריך, וכאשר שמעתי ממנו הדברים והסיפורים כן תמהתי על
 המראה הגדול הזה שיהי' גילוי חלקות כ"כ גדורות האחרונים מה שלא
 שמענו בדורות הראשונים, ושאלתי וכי אפשר דרא והרי אנו דרך כלל
 שהדורות הולכים ויורדים ממדרגה למדרגה מדרגה אחר מדרגה
 במעלות אחרנית ונקרא סוכת דוד הנופלת הנופלת דור אחר דור
 בסור מרע ועשה טוב ונפרט בעיקבא דמשיחא שארז"ל ותהי האמת
 נעדרת ואיך יסופר לדור אחרון גדולות כאלה:

אמר

ממנו
 גדול
 דרין
 רבה
 חסר
 יקים
 והלכ
 רבה
 רז"ל
 עתא
 מטה
 וחי
 שאת
 וינים
 חותי
 ויתר
 חרף
 שלא
 נחלת
 לבשו
 שלכם
 כמה
 דנתי
 ס צין
 מיד
 ה א'
 אשים
 ד כו'
 במים
 נהנו
 שוני'
 ה זה
 ואינו
 רעה
 וזים

מצרף העבודה

אמר החסיד לא תהי' לך זאת לפיקה ומכשול להסתפק בדבר אם
 אינך הדורות דרך כלל נופלים דור אחר דור בתורה ומצות
 ועבודה אבל דרך פרט יתכן שיהיו יורדין נשמות גבוהות מאוד צעיקבא
 דמשיחא צעביל תיקון הדור כמ"ש צ"ס' הגילגולים, ואדרבה לפי כפילת
 הדור בתחתית המדריגה צריכין נשמות גבוהות לתקנם, כי מי שהוא
 חולה ארוך ומסוכן צריך רופא גדול ומומחה לרפאות ואנו רואי'
 שנתגלה סוד הזוה"ק בדורות האחרונים מה שלא זכו הראשונים גם
 שהי' להם רוס"ק כמו הראצ"ד וסרמז"ן כמזכיר דצרי תלמידי האר"י
 ז"ל שלפי ערך חושך הגלות צריך להאיר ע"י אור גדול ודוקא צעיקבא
 דמשיחא שע"י אור הזוהר נזכה לנשיח כמ"ש בזה"ק וכמה בני אנשא
 לתתא מתפרנסין מהאי חיצורא דילך כד איתגלי' לתתא דררא בתראה
 צסוף יומיא ע"ס, וכתב ר"י דאלאטעס צפסק שלו צסוף הימים צקרבת
 הישועה צצות לימוד הקבלה דוקא יגאלו ישראל וגם האר"י ז"ל שהי'
 ניצוץ מרע"ה נתגלה בדורות האחרונים להאיר דורו צלימוד הזוהר עפ"י
 קבלתו מפי אליהו ז"ל מה שלא זכו ללמוד זה הצדיקים הקודמים כמו
 הרמ"ק שהי' לו רוס"ק, וגם דור הזה נתגלה הצעש"ט שהי' לו רוח
 הקדש וגילוי אליהו ועוד מדריגות גבוהות וגילה סודות התורה לתלמידיו
 נ"ע שהי' להם ג"כ רוס"ק כמו גיסו ד' גרשון קוטעווער ור' נחמן
 קאסעווער ושאר תלמידיו המפורסמים כל רואיהם יכירום בגלות
 מעשיהם עד להפליא ותפילתם נשמעת למרחוק וצסוף ימיו מסר כללי
 התורה להרב הק' ר' דוב דמעזריטש שהי' לו רוס"ק שזכה ע"י סיגופים
 גדולים כמפורש אצלינו ועכשיו דור הזה כל הצדיקי' הם תלמידיו ומימיו
 אנו שותים:

ואחרי כל דברי האמת והכדק האלה אשר הוכיח לדעתי צמופתים
 צרורים וגאמנים לשכל הזך והצהיר אמרתי צרוך ה' אשר
 הנתני צדרך אמת לקחת אותו לי לחצר צזה ידעתי כי חפץ ה' לצדקני
 ולהעמידני על האמת:

ואחר שהצעתי לפני מעכ"ת כל הוויכוח וגליתי כל לצבי צכמה
 דצרים שאינם מוצנים לי עוד אצקש את מעכ"ת להשיב לי
 תינף תשובה צרורה צכרי שאדע איך דעתו נוטה לכל הדברים האלה
 ולתשובתו אני מצפה, ונעתי צאהבתו הקשורה צינינו מינוי נעורינו
 שינמול אות חסד ואמת להעמידני צקרן אירה ולא צקרן חסוכא וישיבני
 כיד ה' הטובה עליו:

דברי ידיו דוש"ת מל"ג צנימין זאב וואלף מבלאנימע.

צשנת נפש רעיבה כל מר **מתוק:**

ת ש ו ב ה

שנה וקמת ועליה אל המקום אשר יבחר ה' אלקיך בו:

לכבוד המופלג בתורה ויראה. חופש דרך אמונה ומבקש האמת. מיה בנימין זאב וואלף מסלאנימע נ"י:

בן הגיעוני דברך, וקריתים ושניתים ושלשתיים, והנני מתפלל עליך כי עוד אתה מסתפק בדבר ואתה שואל את דעתי, ואם לא הייתי משיב לך, היית עוד נשאר צספק פוסח על שתי הסעיפים, ולא ידעת אם לכנוס או לנוס, אם לקרב את הדרך הקדוש ואו לרחק, אם להלל או להולל, והי' נעלם ממך חיזה דרך ישכון אור, לכן הנני להשיב לך, כי לא טוב עשה החסיד כי האריך לבאר לך את כל, והרי הוא צעיני כמעיד על השמש כי מאיר, וכי צריכון אנחנו לעדותו, ודע כי החסיד שהוא רואה אני בו כי הוא מופלג בתורה וביראה ויודע דעת קדושים, איך לגלות טפה ולכסות טפחים הרבה, כי באמת כאשר אני יודע לא גילה לך אף כטפה מן הים מן כל העמקות והגזרות אשר נמצאים בדרך הקדוש הזה, ועפרת לפומייהו דאילין דנומסרין לכחש כל דבר אשר לא נודע להם לפי שכלם הגם, והממחנים לשמוע דברי חכמים גדולים וטובים מהם, על כי רוחם זרה להם וטח מראות עיניהם להבין שגם בחכמות החיזיונות יש איש אשר יתרוק לו על רעיו וימציא דברים אשר לא שערס הראשונים וק"ו בן צנו של ק"ו בחכמת אמת, ועד כמה גודל החיוב על כל איש ואיש מזרע ישראל להזהר ברוחו ולהפשיט מעליו הכגדים הנואים רוחא דמסאבא מכח הגאווה הארורה וכל כת דילה, שלא ידבר עתק בחכמים הקדושים צוציני קדישי בגאווה וצות, וללבוש צגדי ישע מכח האמונה הטבורה והקדושה לתת מגרעות רק בשכלו ולא בדברי חכמינו וקדושינו מאורי עולם, ולהאמין באמונה שלימה שכל דבריהם אמת ונדק, וכל רוח היוצא מפיהם רוחא דאלהין קדישין צי, וכל נדנוד אבר ואבר שבהם הוא רק בקדושה וצטורה לעבודת ה', אפי' הקטן שבהם, וכאמור כל עצמותי תאמרנה ה' מי כמוך, והנני להעתיק לך מאמר אחד אשר כתבתי לי זה ימים, למען יהי' לי לזכרון אם ת"ו חגבר עלי הס"א ולצלתי אלכד בשחיתות האנשים המלעיגים בקדושים, ואתה קרא אותו, אז תבין מעט מדעת קדושים:

חס
ומנות
יקבא
פילת
שהוא
רוחי'
גם
האר"י
יקבא
אנשא
זרחה
קרבת
שהי'
עפ"י
כמו
רוח
מידיו
נחמן
דלות
כללי
נפיש
מימיו
פחים
אשר
נדקני
צכמה
יצ לי
האלה
נורינו
שיצני